Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да $3^1/_2$ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:	
На 1 месяц	90 к.
„ 3 „	2 р. 70 к.
„ 6 „	4 р. — к.
„ 1 год	8 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародпія	20 к.
мясцовыя	10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:	
За радок нанпарэлі пасьля тэксту	р. 50 к.
За радок нанпарэлі пасярод тэксту	1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам	1 р. 50 к.

Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:	
За 1 дакумант	35 кап.
За кожны дадатковы	15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант	15 „
За кожны дадатковы	5 „

Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 90 (2278) Серада, 18-га красавіка 1928 г.

СХОД ПАРТАКТЫВУ.

Сёньня, 18 красавіка, а 6 з палов. гадзіне ўвечары ў клюбе імя Карла Маркса склікаецца сход партактыву Менскай гарадзкой арганізацыі па пытаньні аб рашэньнях апошняга аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК УсеКП(б)—дакладчык тав. КНОРЫН.

Білеты па райкомах. Члены і кандыдаты ЦК, ЦКК, АК і АКК КП(б)Б уваходзяць па сваіх пасьведчаньнях.

МЕНАКРУГКОМ КП(б)Б.

Чарговая задача.

Тэмп рэалізацыі пазыкі «Узмацненьня сельскае гаспадаркі» ў БССР значна павялічыўся і ў сучасны момант кампанія праходзіць здавальняюча. Ня гледзячы на тое, што сама кампанія рэалізацыі пазыкі праходзіць у надзвычайна цяжкіх умовах—пры наліччы цэлага шэрагу іншых кампаній ёсьць, аднак, акругі, у якіх на 8-IУ г. г. кантрольныя лічбы выкананы—як, напрыклад, **Мазырская—94,6 проц., Бабруйская—91,4 проц. і Полацкая—85,6 проц.**

Гэта яскрава сьведчыць аб тым, што намеціўся зрух у станоўчы бок і трэба спадзявацца, што да канца кампаніі кантрольныя лічбы па рэалізацыі пазыкі будуць выкананы.

Посьпех пазыкі, якая павінна даць дзяржаўнаму бюджэту на выдаткі па аднаўленьню сельскай гаспадаркі 150 млн. руб., трэба тлумачыцьа вялікім удзелам у гэтай кампаніі ўсёй савецкай грамадзкасьці, а таксама вялікай зацікаўленасьцю пазыкай шырокага сельскага і раёўннага актыву і шматмільённых мас сялянства, якія першы раз прыймаюць актыўны ўдзел у кампаніі па рэалізацыі савецкіх пазык. Але на гэтым зараз-жа заспакоіцца нельга, дасягнутыя станоўчыя вынікі кампаніі павінны быць замацаваны і на далейшы час. Трэба мець на ўвазе, што пасьпяхова праведзеная кампанія ня вычэрпваецца толькі фінансавымі вынікамі. Найвялікшая і больш цяжкая задача яшчэ ўперадзі. Трэба замацаваць дасягнуты колькасны посьпех. Трэба дамагчыся таго, каб абліацыі пазыкі прочна аселі ў купіўшых іх сялян. Мільёны новых трымацеляў пазыкі ў вёсцы найбольш каштоўны для далейшага разьвіцьця дзяржаўнага крэдыту і пагэтаму павінны быць забясьпечаны поўнай і належнай інфармацыяй як аб выйгрышах, так і другіх умовах пазык. А гэтага можна дамагчыся толькі ў тым выпадку, калі будуць створаны добрыя ўмовы па абслугоўваньню трымацеляў аблігацыяў усялякімі неабходнымі справачнымі і інфармацыйнымі даведкамі.

Рэзьмеркаваньне такой вялікай сумы ў вёсцы пры наліччы другіх кампаній, а таксама пры адсутнасьці добра наладжанага ў вёсцы апарату па прасоўваньню пазыкі выклікала ў некаторых раёнах памылкі, якія ні ў якім разе не павінны былі ўжывацца. Такімі памылкамі трэба лічыць адміністрацыйны націск, прымусовую выдачу аблігацый у лік заробку і г. д.

Хаця такія выпадкі ў БССР і былі рэдкімі зьявішчамі, але яны не маглі не адбіцца на настроі сялянства. Гэтыя настроі імкнуліся выкарыстаць кулацтва і ін ш. антысавецкія элемэнты ў мэтах асабістай нажывы і падрыву аўтарытэту пазыкі.

Таму ў зьвязку з надыходзячымі парайённымі тыражамі, з якіх на тэрыторыі БССР прадугледжваецца правесьці два тыражы і якія будуць праводзіцца з другой паловы мая—неабходна шырока разьвярнуць агітацыйную кампанію, стараючыся высьветліць усе падрабязнасьці ўмоў выпуску пазыкі, а таксама тае карысьці, якую дае пазыка кожнаму трымацелю аблігацыі. Надыходзячыя тыражы павінны быць шырока скарыстаны ў мэтах папулярызацыі пазыкі. Неабходна таксама наладзіць растлумачальную і даведачную працу па выйгрышах. Гэту працу пабудаваць так, каб селянін добра ведаў, дзе ён можа атрымаць выйгрыш, дзе ён можа прамяняць купон на грошы.

Трэба яшчэ правесьці належную працу па сканчэньню самой кампаніі рэалізацыі. У зьвязку з тым, што шмат якія раёны ўжо падыходзяць да канца рэалізацыі маючыхся ў іх аблігацый, неабходна шырока праводзіць у друку ў прыклад для слабых раёнаў тыя раёны, якія пасьпяхова заканчваюць выпаўненьне прызначанай ім кантрольнай лічбы. Пры гэтым неабходна зварочваць увагу на рэалізацыю пазыкі выключна добраахвотным парадкам. Ніякіх прымусовых мер не павінна быць у працы, ніякіх адміністрацыйных нажымаў не павінна ўжывацца ў кампаніі рэалізацыі пазыкі, трэба ўзмацніць шырокую агітацыйна-растлумачальную працу як самой пазыкі, так і ўсіх тых мерапрыемстваў, якія праводзіць дзяржава для ўзмацненьня сельскай гаспадаркі.

МІКУЛІЧ.

Вынікі працы аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК УсеКП(б)

Даклад т. Сталіна на сходзе маскоўскага партактыву.

ПАРТЫЯ ПАВІННА ЦАЛКАМ АЖЫЦЬЦЁВІЦЬ ЛЁЗУНГ ЗДАРОВАЕ САМАКРЫТЫКІ, КАБ УХІЛІЦЦА АД ПАМЫЛАК У ХОДЗЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА.

ТОЛЬКІ МОЦНА ЗГУРТАВАНАЯ ПАРТЫЯ, ЗЬЯДНАНАЯ З РАБОЧЫМІ ГУШЧАМІ, МАГЛА З ТАКІМ ПОСЬПЕХАМ ЛІКВІДАВАЦЬ КУЛАЦКА-СПЭКУЛЯНЦКІ ЗАМАХ НА ПОСЬПЕХ НАШЫХ ХЛЕБАЗАГАТОВАК. ТРЭБА БЫЦЬ НА ВАРЦЕ, КАБ ПАПЯРЭДЗІЦЬ МАГЧЫМЫЯ ПАДКОПЫ ВОРАГАЎ РАБОЧАЕ КЛЯСЫ ПАД НАШУЮ САЦЫЯЛІСТЫЧНУЮ ГАСПАДАРКУ.

Пад знакам суровае самакрытыкі.

Гэты пленум быў выключна дзелавым, бяз унутраных абвастрэньняў. На парадку дню стаялі самыя жыцьцёвыя пытаньні: аб хлебазагатоўках, шахцінскай справе і пляне працы Палітбюро і пленуму ЦК. Пытаньні досыць сур'ёзныя. *Спрэчкі на пленуме былі выключна дзелавымі, рэзалюцыі былі ўхвалены аднагодна.* Тлумачыцца гэта тым, што на пленуме ня было апазіцыі, тым, што людзі падыходзілі да патаньняў сур'ёзна без фракцыйнае дэмагогіі. Толькі пасьля ліквідацыі апазіцыі партыя набыла магчымасьць сур'ёзна і шчыльна падыйсьці да практычных пытаньняў.

Праца пленуму прайшла пад знакам суровае самакрытыкі.

Я ведаю, што ў партыі ёсьць людзі, якія

недалюбліваюць крытыкі наогул,

а самакрытыкі асабліва. Гэтыя людзі, якіх я мог-бы назваць «глянцаванымі» камуністамі, лямантуюць —зноў, бач, праклятая самакрытыка, зноў вываарачваньне нашых недахопаў. Гэтыя «глянцаваныя» камуністы ня маюць нічога супольнага з духам нашае партыі. У зьвязку з наліччам такіх настрояў дазвольце запытацца—ці патрэбна нам самакрытыка, адкуль яна ўзялася, якая ад яе карысьць? Самакрытыка патрэбна нам, як паветра і вада. Без яе партыя ня здолела-б ісьці наперад, зьнішчаць свае недахопы. Лёзунг самакрытыкі значна разьвіўся пасьля 15-га зьезду партыі. Чаму? Таму, што пасьля зьезду, які ліквідаваў апазіцыю, стварыліся новыя варункі ў партыі. У чым гэтая навізна варункаў? У тым, што няма або амаль-што няма апазіцыі ў партыі, у тым, што з прычыны лёгкае перамогі над апазіцыяй у партыі можа стварыцца небясьпека супакоіцца на дасягненьнях—гэта значыць паставіць крыж над нашым рухам наперад. А каб гэтага ня здарылася,

нам патрэбна самакрытыка.

Няхай партыя, няхай бальшавікі, няхай усе сумленныя рабочыя і працоўныя наогул выкрываюць недахопы нашае працы, няхай намячаюць шляхі зьнішчэньня недахопаў, каб у нашай працы і будаўніцтве ня было застою, балота, цьвіласьці, каб нашая праца і будаўніцтва паляпшаліся з кожным днём. У гэтым зараз галоўнае. Няхай нашыя ворагі гавораць пра нашыя недахопы, такое глупства не павінна перашкаджаць бальшавіком.

Ёсьць яшчэ абставіны, якія прымушаюць нас да самакрытыкі. Я маю на ўвазе пытаньне наконт мас і правадыроў. У апошні час сталі стварацца некаторыя асаблівыя

адносіны між правадырамі і масамі.

З аднаго боку вылучылася група кіраўнікоў, аўтарытэт якіх узьнімаецца ўсё вышэй, якая робіцца амаль-што недасяжнаю для мас. З другога боку, масы пачынаюць глядзець на правадыроў зьнізу ўверх часта баяцца крытыкаваць сваіх правадыроў. Тое, што стварылася група кіраўнікоў з вялікім аўтарытэтам, само па сабе зьяўляецца вялікім дасягненьнем партыі. Без такое аўтарытэтнае групы нельга кіраваць краем. Але той факт, што правадыры ляцяць угару, аддаляюцца ад мас, і масы пачынаюць глядзець на іх зьнізу ўверх, ня можа не стварыць небясьпекі адрыву правадыроў ад мас і аддаленьня мас ад правадыроў. Нічога, апроч пагібелі для партыі, ня можа выйсьці з гэтага. Каб ісьці наперад і паляпшаць адносіны між масамі і правадырамі, **ТРЭБА ТРЫМАЦЬ АДКРЫТЫМ КЛАПАН САМАКРЫТЫКІ;** трэба даць савецкім людзям магчымасьць «крыць» сваіх правадыроў, каб правадыры не зазнаваліся і масы не аддаляліся ад іх.

Часам лаюць крытыкаў за тое, што крытыка бывае правільнаю не на ўсе сто процантаў. Гэта небясьпечная памылка. Паспрабуйце высунуць такое патрабаваньне, і вы заткнеце рот тысячам рабочых, рабкораў і селькораў, якія жадаюць выправіць нашыя недахопы, але ня могуць правільна фармуляваць сваіх думак. Я лічу, што калі крытыка мае хоць 5—10 проц. праўды, дык

такую крытыку трэба вітаць.

Самакрытыка, калі яна будзе праведзена правільна і сумленна, павінна даць **ДВА ВЫНІКІ**. Папершае, узьняць пільнасьць рабочае клясы, і падругое—узьняць яе тэарэтычную культурнасьць.

Ці зьвярнулі вы ўвагу, што ня толькі шахцінская справа, але і загатоўчы крызіс у студзені 1928 г. зьявіўся для шмат-каго з нас нечаканасьцю. Гэта больш чымся нармальна. Сядзець ля руля і глядзець, каб нічога ня бачыць, пакуль варункі ня ткнуць нас носам у якую-небудзь навалу, гэта яшчэ ня значыць кіраваць. Каб кіраваць—трэба прадбачыць. Прадбачыць не заўсёды лёгка. Трэба наладзіць справу так, каб уважлівасьць рабочае клясы разгортвалася, а не заглушалася, *каб мільёны рабочых упрэгліся ў агульную справу сацыялістычнага будаўніцтва і добра сачылі за ходам будаўніцтва, паказвалі на памылкі.* Каб дамагчыся гэтага **НАМ ТРЭБА РАЗЬВІЦЬ КРЫТЫКУ НАШЫХ НЕДАХОПАЎ ЗЬНІЗУ. АДНОЮ З ГАЛОЎНЫХ ЗАДАЧ НАШАГА БУДАЎНІЦТВА** зьяўляецца выпрацоўка ў рабочай клясе **ЗДОЛЬНАСЬЦІ КІРАВАЦЬ КРАЕМ.** Ці можна выпрацаваць гэтую здольнасьць, не разьвязаўшы здольнасьцяў рабочых крыткаваць нашыя памылкі рухаць наперад нашую працу? Нельга.

Вось падставы якія дыктуюць нам лёзунг самакрытыкі.

Пытаньні хлебазагатовак на пленуме.

Некалькі слоў аб сутнасьці хлебазагатоўчага крызісу, які разгуляўся пад студзень. Стварылася «арыгінальнае» становішча: хлеба шмат, а загатоўкі зьніжаюцца, ствараючы пагрозу голаду ў гарадох і Чырвонай арміі.

Вось умовы, якія стварылі загатоўчы крызіс.

ПАПЕРШАЕ, цяжкасьці нашага сацыялістычнага будаўніцтва ў варунках нашага міжнароднага і ўнутранага становішча. Я маю на ўвазе перш-наперш цяжкасьці разьвіцьця гарадзкое індустрыі. Трэба закідаць вёску таварамі, каб можна было атрымаць з вёскі максімум сельска-гаспадарчых прадуктаў. Для гэтага патрэбна больш шпаркае разьвіцьцё нашае індустрыі, чымся мы маем. Я маю на ўвазе далей цяжкасьці нашага будаўніцтва на вёсцы. Паволі на расьце сельская гаспадарка. Гэта тлумачыцца тым, што яна зьяўляецца дробнаю сялянскаю гаспадаркаю, якую вельмі цяжка сур'ёзна палепшыць.

АДГЭТУЛЬ ВЫВАД: *націснуць на разьвіцьцё буйных гаспадарак у вёсцы тыпу савецкіх гаспадарак і калектыўных гаспадарак, і імкнучыся абярнуць іх у хлебныя фабрыкі для краю.*

Чаму-ж якраз сёлета разгуляўся загатоўчы крызіс? Сакрэт у тым, што кулак меў сёлета магчымасьць выкарыстаць цяжкасьці, каб узьняць цэны на хлеб, павесьці атаку проці савецкае палітыкі цэн і перашкодзіць нашай загатоўчай працы. Удалося яму выкарыстаць гэтыя цяжкасьці па двух прычынах: таму, што за тры гады ўраджаю кулак вырас і назьбіраў хлебныя запасы, а таксама таму, што кулак меў падтрыманьне з боку гарадзкіх спэкулянтаў. Узьняць цэны на хлеб—гэта значыць, падарваць рэальны заработак рабочых. Вось чаму *на спэкулянцкі ўдар кулацтва партыя павінна была адказаць такім контр-ударам, які адбіў-бы ахвоту ў кулака і спэкулянта пагражаць голадам рабочай клясе і нашай Чырвонай арміі.*

ПАТРЭЦЯЕ, бясспрэчна капіталістычныя элементы вёскі не маглі-б выкарыстаць цяжкасьцяў нашага будаўніцтва ў такой ступені, каб ім не дапамагла ў гэтай справе расхлябанасьць нашых загатоўчых органаў і інэртнасьць нашых партыйных арганізацый у раёнах хлебных загатовак, іх нежаданьне належным парадкам умяшацца ў хлебазагатоўчую кампанію.

Вось тыя ўмовы, якія стварылі загатоўчы крызіс. Вы бачыце, што яго нельга назваць выпадковасьцю.

Пра вынікі мерапрыемстваў,

ужытых партыяй і савецкаю ўладаю для ліквідацыі харчовага крызісу вам вядома. Коратка яны складаюцца з наступнага: папершае, мы вярнулі страчанае, здагнаўшы, а часам нават перагнаўшы леташні тэмп загатовак. Падругое, мы больш-менш аздаравілі нашыя загатоўчыя і партыйныя арганізацыі на мясцох. Патрэцяе, мы палепшылі працу ў вёсцы, прыблізілі да сябе беднату і замацавалі за сабою пераважаючую большасьць серадняков, адмежаваўшы кулацтва.

Ці былі ў нас варункі, якія палегчылі нашыя загатоўчыя посьпехі? Былі. Папершае, той факт, што мы ўжылі ўдар па кулацкіх элемэнтах пасьля 15-га зьезду, пасьля ліквідацыі апазіцыі, пасьля таго, як партыя дасягнула максімальнага адзінства. Каб разьбіць кулацка-спэкулянцкія махінацыі, трэба мець абсалютна згуртаваную партыю, моцную ўладу. Падругое, той факт, што нам удалося зьвязаць нашыя практычныя мерапрыемствы па стрымліваньні жаданьняў кулацка-спэкулянцкіх элемэнтаў з інтарэсамі рабочае клясы, Чырвонае арміі, большасьці незаможных гушчаў вёскі.

Урокі шахцінскае справы.

Пераходзім зараз да пытаньня аб шахцінскай справе. Ёсьць таварышы, якія лічаць, што шахцінская справа выпадковая: «Недагледзелі, але каб больш увагі, дык ніякае шахцінскае справы ня было-б». Тлумачыць гэта так, значыць не разумець справы. Факты кажуць, што

шахцінская справа ёсьць эканамічная контр-рэвалюцыя,

задуманая часткаю буржуазных спэцаў, якія ўладалі раней вугольнаю прамысловасьцю. Гэтыя спэцы атрымлівалі грошы ад ранейшых гаспадароў капітальнаў на шкодніцтва нам. Група буржуазных спэцаў руйнавала нашую прамысловасьць па загадах капіталістычных арганізацый захаду. Гэта кажа, што мы маем тут справу з эканамічнай інтэрвэнцыяй заходня-эўрапейскіх антысавецкіх капіталістычных арганізацый у справы нашае прамысловасьці. Неразумна было-б думаць, што сусьветны капітал дасьць нам спакой. Ён імкнецца і будзе імкнуцца паслабіць нашую гаспадарчую магутнасьць праз нявідную, але досыць шкодную эканамічную інтэрвэнцыю. Зараз

Аб практычных вывадах

якія выплываюць з шахцінскае справы. Я спынюся на чатырох практычных вывадах. Шахцінская справа паказвае, што мы дрэнна падбіралі нашыя гаспадарчыя кадры. Ня толькі дрэнна падбіралі, але ставілі яшчэ гэтыя кадры ў такія ўмовы, якія перашкаджаюць іх росту. Кажуць, немагчыма камуністам, асабліва рабочым камуністам-гаспадарцам аўладаць хімічнымі формуламі і наогул тэхнічнымі ведамі. Гэта няправільна. Няма ў сьвеце такіх крэпасьцяў, якіх ня здолелі-б узяць бальшавікі-рабочыя (воплескі). Другі вывад, аб якіх кажа шахцінская справа, у тым, што мы дрэнна навучаем нашых чырвоных спэцыялістаў. Гэта вывад, ад якога ніяк не адкруцішся. Нашыя маладыя спэцыялісты не адпавядаюць патрэбам прамысловасьці таму, што яны навучаліся па кніжцы, ня маюць прыктычнага вопыту. Ня гэткія спэцыялісты нам патрэбны. Трэці вывад датычыць пытаньня аб уцягваньні шырокіх рабочых мас у справу кіраваньня прамысловасьцю. Як стаіць справа ў гэтых адносінах водлуг даных шахцінскае справы? Надзвычайна дрэнна. Кодэкс Законаў аб працы парушаецца, 6-цігадзінны рабочы дзень пад зямлёю не заўсёды выконваецца, на ахову працы ніхто не зварочвае ўвагі. Рабочыя церпяць, а прафсаюзы маўчаць. Партыйныя арганізацыі ня ўжываюць захадаў да ліквідацыі гэтых недарэчнасьцяў. Нарэшце, чацьверты вывад: Шахцінская справа паказала, што ў нас вельмі дрэнна наладжана праверка выкананьня ва ўсіх галінах кіраўніцтва партыйнай, прамысловай і прафсаюзнай. Пішуцца рэзалюцыі, пасылаюцца дырэктывы, але ніхто ня хоча паклапаціцца, каб запытаць сябе, як стаіць справа з выкананьнем.

Агульныя вывады.

У канцы сваёй прамовы т. Сталін сказаў: «Мы маем ворагаў унутраных, мы маем ворагаў надворных. Аб гэтым нельга забываць ні на адну хвіліну. Мы мелі загатоўчы крызіс, які ўжо ліквідаваны. Загатоўчы крызіс паказаў першае і сур'ёзнае ва ўмовах НЭП'у выступленьне капіталістычных элементаў вёскі проці савецкае ўлады. Мы маем шахцінскую справу, якая ўжо ліквідуецца і, бясспрэчна, будзе ліквідавана. Шахцінская справа паказвае новае сур'ёзнае выступленьне міжнароднага капіталу і яго агентаў у нашым краі проці савецкае ўлады. Гэта ёсьць эканамічная інтэрвэнцыя ў нашы ўнутраныя справы. Няма чаго і гаварыць, што гэтыя і падобныя ім выступленьні як у галіне ўнутранай, так і ў галіне надворнай могуць і, магчыма, будуць паўтарацца. Наша задача—пільна вартаваць. Калі мы будзем на варце, дык напэўна паб'ём нашых ворагаў таксама, як білі іх у мінулым (гучныя і доўгія воплескі).

ВЭРСАЛЬСКІЯ СУПЯРЭЧНАСЬЦІ ІЗНОЎ НА ЧАРЗЕ ДНЯ.

ПАРЫЖ, 13-4. Францускі буржуазны друк аддае шмат увагі спатканьням Мусаліні з рознымі чужаземнымі дзяржаўнымі дзеячамі. У звычайна добра асьведамленых колах завяраюць, што значэньне ўсіх гэтых спатканьняў узмацняецца па меры падыходу часу скліку чэрвенскае сэсіі рады Лігі Нацый, у часе якое павінны адбыцца перамовы наконт п радку дню пленуму Лігі Нацый, назначанага на верасень месяц.

У палітычных колах тлумачаць заяву Бэрнсдорфа на пятай сэсіі камісіі аб разброеньні аб тым, што Нямеччына ў верасьні паставіць у поўным абхваце пытаньне аб разброеньні, як жаданьне Нямеччыны юрыдычна абгрунтавана затрабаваць адмены абмежаваньня, ускладзенага на Нямеччыну Вэрсальскім угаворам. На думку палітычных колаў у часе чэрвеньскае сэсіі рады Лігі Нацый будуць зроблены спробы старгавацца з Нямеччынаю, прычым галоўным пытаньнем торгу будзе вызваленьне Рэйнскае вобласьці, калі дэлегацыя Нямеччыны адмовіцца ад выкананьня „пагрозы“ Бэрнсдорфа. Аднак, тыя прапановы, якія да гэтага часу былі зроблены Нямеччыне, прызнаны ёю непажаданымі. Таксама непажаданым для яе зьяўляецца і праэкт галоўнага агента па рэпарацыях амэрыканца Паркера Гільбэрта, які вызначае зьмяншэньне сумы рэпарацыйнага доўгу Нямеччыны ў 32 міліярды і прадбачыць выпуск аблігацый з адначаснаю эвакуацыяй Рэйнскае вобласьці. Гэты праэкт між іншым прызнаны нездавальняючым і Францыяй. Апошнія рымскія і міланскія спатканьні зьвязваюцца ў францускіх палітычных колах з гэтымі праэктамі і няўдзел Францыі ў гэтых перамовах выклікае тут зразумелую нэрвовасьць.

БАНК ДЭ-ФРАНС ЗАЛІЗВАЕ РАНЫ ПАРАЖЭНЬНЯ.

ВАКОЛ ЗАМАХУ НА САВЕЦКАЕ ЗОЛАТА Ў АМЭРЫЦЫ.

ПАРЫЖ, 13-4. Агенцтва Гавас паведамляе, што «у звычайна добра асьведамленых колах даюць наступныя зазначэньні наконт пазіцыі, занятае францускім банкам у справе, якая ім нядаўна распачата ў Амэрыцы проці Дзяржбанку СССР. Францыя юрыдычным шляхам дала зразумець амэрыканскім банкам, што яна пярэчыць проці таго, каб савецкае золата было выпушчана з гэтых банкаў датуль, пакуль будзе ўхвалена пастанова па гэтай справе амэрыканскім банкам.

Аднак, з тае прычыны, што банкі, у якіх было дэпанавана спрэчнае золата, выпусьцілі гэтае золата і не палічыліся з пярэчаньнямі францускага банку, дык апошні лічыць, што ён мае даволі падстаў прыцягнуць амэрыканскія банкі да адказнасьці ў цывільным парадку за тую шкоду, якую ён будзе мець у выпадку, калі выйграе працэс. Таму, францускі банк ня спыняе справы, распачатае ім перад амэрыканскім судом, і ўмоўна ўзьніме справу ў судзе проці абодвых амэрыканскіх банкаў, у якіх было дэпанавана золата, калі першая пастанова суду будзе ўхвалена на яго карысьць».

САВЕЦКА-ЯПОНСКІЯ ДАЧЫНЕНЬНІ.

ТОКІЁ, 13-4. Прадстаўнік японскага міністэрства замежных спраў у гутарцы з карэспандэнтам ТАСС афіцыйна заявіў, што чуткі аб тым, нібы японскі ўрад маркуе заявіць пратэст савецкаму ўраду ў зьвязку са справаю камуністычнае арганізацыі пазбаўлены ўсякага грунту.

У САКСОНІІ ЛЁКАЎТАВАНА 170.000 МЭТАЛЁЎЦАЎ.

БЭРЛІН, 14-IУ. З 250 рабочых саксонскае мэталёпрамысловасьці лёкаўтавана 170 тысяч чалавек. Пытаньне аб распаўсюджваньні лёкаўту на рэшту мэталёўцаў у 80 тысяч, якія маюць з прадпрыёмцамі асобную згоду, будзе вырашана на гэтым тыдні.

„Міралюбівы“ гэст Келёга.

Амэрыканскі праэкт новага Лёкарно.

ВАШЫНГТОН, 13-IУ. Урад Злучаных Штатаў пераслаў урадам **Англіі, Нямеччыны, Італіі і Японіі** *праэкт шматбаковага ўгавору аб адмове ад вайны, як сродку нацыянальнае палітыкі. У ноце, далучанай да праэкту, урад Злучаных Штатаў зазначае, што Злучаныя Штаты ня згодны на агаворкі, прапанаваныя францускім урадам, і просіць дзяржавы выказаць свой пункт гледжаньня наконт гэтага ўгавору.*

АМЭРЫКАНСКАЯ НОТА ЎРАДУ ЯПОНІІ.

ТОКІЁ, 13-УІ. Амэрыканскі пасол у Токіё наведаў міністэрства замежных спраў і перадаў міністэрству ноту вашынгтонскага ўраду з дадаткам праэкту ўгавору аб забароне вайны.

Францыя высоўвае свой праэкт.

ПАРЫЖ, 13-4. Агенцтва Гавас паведамляе: „Згаджаючыся з выступленьнем Злучаных Штатаў Амэрыкі, урад якіх паслаў у Лёндан, Бэрлін, Рым і Токіё праэкт адзінага шматбаковага ўгавору проці вайны, як сродку нацыянальнае палітыкі, францускі ўрад паведаміў гэтыя 4 дзяржавы, што ён намеран падаць на іх разгляд францускі праэкт такога ж угавору. З гэтае прычыны францускі ўрад просіць гэтыя дзяржавы ўстрымацца ад канчатковых вывадаў і верыць, што францускі праэкт будзе зьмяшчаць напамінаньне аб агаворках, якія зроблены ў францускай ноце Келёгу, а ўласна: угавор гэты не павінен пярэчыць ранейшым абавязацельствам францускага ўраду, што ўсе дзяржавы, між якімі магчымы канфлікты, павінны будуць яго падпісаць; адмова ад вайны не выключае права законнае абароны, і ў выпадку парушэньня ўгавору адным з падпісаўшых, усе іншыя гэтым самым вызваляюцца ад абавязацельстваў у адносінах да парушыцеляў,

НЯМЕЦКАЯ АЦЭНКА ВАШЫНГТОНСКАГА ПРАЭКТУ.

БЭРЛІН, 15-4. Нямецкі ўрад зараз складае ў тэрміновым парадку адказ на прапанову ўраду Злучаных Штатаў наконт падпісаньня шматбаковага ўгавору проці вайны, як сродку нацыянальнае палітыкі.

Нямецкая грамадзкая думка аддае шмат увагі прапанове Злучаных Штатаў і лічыць, што прапанова гэтая мае «гістарычнае значэньне». «Франкфуртэр Цэйтунг», абмяркоўваючы прапанову Злучаных Штатаў, заяўляе, што праэкт Келёга мае вялікі недахоп, бо „вашынгтонскі ўрад, які хоча прымусіць у першую чаргу ўсе вялікія дзяржавы адмовіцца ад вайны, не зьвярнуўся з адпаведнаю прапановаю да СССР, які бязумоўна зьяўляецца таксама вялікаю дзяржаваю“. На думку газэты, гэта здарылася таму, што Злучаныя Штаты не падтрымліваюць ніякіх дыплёматычных адносін з СССР.

АДСТУПЛЕНЬНЕ МУКДЭНЦАЎ.

ФЫНЬ-ЮЙ-СЯН ЗАХАПІЎ ГОРАД ЛІНЧЭН.

ШАНХАЙ, 16-IУ. Афіцыйнае агенцтва нанкінскага ўраду паведамляе, што войска Фынь-Юй-сяна 14-га красавіка пасьля суровае бойкі заняло горад Лінчэн (у паўночным куце правінцыі Хэнань, у некалькіх клм. ад чжылійскае граніцы). З стаўкі Фынь-Юй-сяна, якая знаходзіцца ў Чжэнчжоу, паведамляюць, што войска чжылійскага вайсковага губарнатара абкружана атрадамі «чырвоных пік».

ФРОНТ ПАЎНОЧЦАЎ ПЕРАРВАНЫ.

ТОКІЁ, 14-IУ. Шанхайскія газэты паведамляюць, што войска нацыяналістаў, якое перайшло 9-га красавіка ў агульны наступ, зараз заханіла Ханчуан (у Шандуні) і перарвала моцны фронт ворага на даўжыні звыш 80 міль.

Апэрацыі камуністычнага войска на поўдні.

ШАНХАЙ, 16-4. Газэты паведамляюць, што войска хунаньскага правінцыяльнага ўраду адбіла ад рэвалюцыйнага войска, кіруемага камуністамі, павятовы горад Анжэн (на паўднёвым усходзе Хунані, ў 50 клм. на ўсход ад Чэнчжоу, дзе знаходзіцца стаўка войска правінцыяльнага ўраду). Газэты паведамляюць, што камандуючы рэвалюцыйным войскам камуніст Чу-дэ адступіў на чале невялікага атраду, які налічвае 300 ваякаў да гораду Чалін (у Хунані).

Водлуг газэтных паведамленьняў, рэвалюцыйнае войска, кіруемае камуністамі, напала на горад Чэнху (у павеце Фэнхуа, Чжэцьзянскае правінцыі), дзе нарадзіўся Чан-Кай-Шы. Газэты паведамляюць, што горад спалены.

Ангельская газэта паведамляе, што паўстанцкія атрады на чале з камуністамі. напалі на горад Кадын і Нанцян (абодвы гарады знаходзяцца ў правінцыі Цьзянсу, горад Нанцян знаходзіцца ў 10 клм. ад Шанхаю). У абодвых гарадох адбываліся суровыя бойкі.

СПАТКАНЬНЕ МУСАЛІНІ З ЗАЛЕСКІМ.

РЫМ, 13-4. Мусаліні меў спатканьне з польскім міністрам замежных спраў Залескім. Гутарка цягнулася 2 гадзіны. Мусаліні і Залескі абмеркавалі розныя агульна-палітычныя пытаньні і ўстанавілі, як паведамляе агенцтва Стэфані, што асноўныя палітычныя погляды абодвых краёў супадаюць.

Заява Залескага рымскім журналістам.

РЫМ, 14-IУ. У гутарцы з журналістамі міністр замежных спраў Польшчы Залескі заявіў: „Маё падарожжа ў Італію ня мае нічога патаемнага і сэнсацыйнага. Удзельная вага Італіі ў міжнароднай палітыцы цяпер нагэтулькі значная, а актыўнасьць Мусаліні ў гэтай галіне нагэтулькі вялікая, што няма нічога дзіўнага ў маім жаданьні азнаёміцца з яго думкаю ў міжнародных пытаньнях».

Потым, зазначыўшы на трывалась дачыненьняў Польшчы з Францыяй і дзяржавамі Малое Антанты і адсутнасьць вострых адносін з Літвою, Залескі сказаў: «Нашыя дачыненьні з СССР пахожы на дачыненьні з пераліччанымі дзяржавамі. Яны зьяўляюцца нармальнымі і ўсё больш паляпшаюцца. Гандаль павялічваецца. Размер апошняга яшчэ не адпавядае патрэбам абодвых бакоў, але розьніца ў мэтадах затрымлівае разьвіцьцё гандлю, а таксама выпрацоўку гандлёвых угавораў.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

РАБОЧАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ ПРОЦІ ППС'АЎСКІХ МАГІСТРАТЧЫКАЎ.

ВАРШАВА, 14.IV. У Жырардаве адбываліся дэманстрацыі беспрацоўных, накіраваныя проці гарадзкое рады, якая знаходзіцца ў руках ППС. Прычынаю дэманстрацыі зьявілася тое, што гарадзкая рада звольніла 700 рабочых, занятых на грамадзкай працы. У часе дэманстрацыі ўдзельнікі выбівалі вокны ў будынках камунальных устаноў.

Пратэст польскіх настаўнікаў.

Варшаўскі саюз польскіх настаўнікаў пачатковых школ ухваліў пратэст проці загаду прэзыдэнта, якім узалежніваецца школьніцтва ад адміністрацыйнай і палітычнай улады.

АРЫШТЫ КАМУНІСТАЎ У ЛЮБЛІНЕ.

У Любліне арыштаваны тры асобы: Э. Юзьвак, Э. Мазуркевіч і Мэндэльбаум, якіх абвінавачваюць у камунізьме. Арыштаваных пасадзілі ў вастрог.

ВЫСТУПЛЕНЬНЕ ПІЛСУДЗКАГА.

Калі зьбярэцца пасьля сьвят польскі сойм, не вядома. Бюджэтная камісія зьбіраецца 19 красавіка і пачне разглядаць бюджэт вайсковага міністэрства. На гэтым пасяджэньні выступіць з прамовай марш. Пілсудзкі.

ВІЗЫТ СЛАВЭКА Ў ДАШЫНСКАГА.

Палкоўнік Славэк, старшыня соймавага клюбу «супрацоўніцтва з урадам» быў з візытам з прычыны вялікодных сьвят у маршалка сойму пэпээсаўца Дашынскага. Візыт—як пішуць газэты—прадягнуўся «звыш афіцыяльнай раты».

БУНТ У ВАСТРОЗЕ.

У Жэшоўскім астрозе выбух бунт вязьняў, які толькі пасьля доўгіх высілкаў паліцыі ўдалося здушыць.

КАНФІСКАЦЫЯ «ГАЗЭТЫ ВАРШАВСКАЙ».

Варшаўская адміністрацыя сканфіскавала «Газэту Варшавску» ад 10 красавіка за надрукаваньне артыкулу: «Дыктатура і яе насьледствы».

ПОЛЬСКІ ВЯЛІКДЗЕНЬ.

Варшава „добра" адсьвяткавала вялікдзень. Газэтныя інфармацыі прыносяць наступныя весткі: уночы з суботы на нядзелю (з 7 на 8-е) і ў самы дзень нядзелі ў Варшаве з прычыны сьвят адбывалася беспарарыўная страляніна. У выніку—тры забітыя, 11 цяжка параненых і 325 параненых лягчэй.

ІТАЛЬЯНСКАЯ ЗАБАСТОЎКА Ў ФІРМЕ «УРСУС».

У механічнай фірме «Урсус» у Варшаве ўжо некалькі дзён цягнецца італьянская забастоўка, выкліканая новай сыстэмай аплаты.

УЦЯКЛІ З АСТРОГУ.

З Сувальскага катаржанага вастрогу ўцяклі чатыры арыштанты, разброіўшы перад гэтым двух стражнікаў і захапіўшы чатыры карабіны.

ППС-ЛЯВІЦА.

«Дзеньнік Віл.» (№ 85) паведамляе, што «камунізуючая ППС-лявіца падняла гвалтоўную акцыю закладзін на вёсках палітычных гурткоў». „Гэта,—кажа «Д. В.»—акцыя, маючая намер заўладаць пляцоўкамі б. Грамады".

СЯРЭДНЯВЯКОЎЕ.

Найвышэйшы польскі суд прыгаварыў студэнта палітэхнікі Куцьціна за параненьне афіцэра ў часе паядынка на тры дні арышту з заменай штрафам на 30 злотых.

ЧЫГУНАЧНАЯ КАТАСТРОФА.

На ст. Сіткувка каля г. Кельцаў здарылася чыгуначная катастрофа. Асабовы поезд наскочыў на таварны, у выніку чаго разьбіта 6 таварных вагонаў, багажны вагон і два пасажырскіх. Адзін цягнік зышоў з рэяк. Забіта два кандуктары. Паранены машыніст, яго памоцнік і качагар.

БЕСПРАЦОЎЕ Ў ПОЛЬШЧЫ.

Паводле даных дзяржаўных статыстычных упраў у працягу часу ад 24 да 31 сакавіка г.г. у Польшчы лічылася 167.676 беспрацоўных, у тым ліку 36.016 кабет.

БЕСПРАЦОЎЕ Ў ВАРШАВЕ.

Паводле статыстычных даных, у Варшаве цяпер налічваецца 12.330 беспрацоўных.

ПАЖАРЫ.

У Варшаве гэтымі днямі выбухлі пажары на фабрыках Хабанскага і Розэнблята. Страты значныя.

ГІЛЬЁТЫНАВАНЬНЕ ПАЛЯКАЎ У ФРАНЦЫІ.

З сакавіка г. г. у Парыжы на гільётыне сьцялі галовы двум палякам У. Зіньчуку і У. Пахоўскаму за бандытызм.

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

АРЫШТЫ Ў СЛОНІМСКІМ ПАВЕЦЕ.

„Дзеньнік Віленьскі" (№ 85) паведамляе, што ў ваколіцы Альбэртына, Слонімскага пав. паліцыя арыштавала 21 асобу па абвінавачаньні іх у прыналежнасьці да камуністычнай партыі.

СЭНАТАР РАГУЛЯ ВЫЗВАЛЕН З АСТРОГУ.

«Беларускі Дзень» (№ 13) Ф. Умястоўскага паведамляе, што беларускі сэнатар Рагуля звольнен з астрогу. Як вядома, с. Рагуля быў засуджан Навагрудзкім акруговым судом на два гады вастрогу за прамову на мітынгу ў Навагрудку яшчэ ў 1923 г.

НОВЫ БЕЛАРУСКІ БАНК У ВІЛЬНІ.

Як паведамляе «Грамадзянін» (№ 3) Тодара Вярнікоўскага, у Вільні адкрыт новы «Беларускі Землеробска-Прамысловы Каапэрацыйны Банк», які месьціцца на Вастрабрамскай вул. № 8, кв. 1.

НОВЫЯ БЕЛАРУСКІЯ ВЫДАНЬНІ.

Вышлі з друку № 2 «Студэнцкай Думкі» і № 4 гумарыстычнай часопісі «Маланка», у якой між іншым зьмешчаны карыкатуры на новаабраных беларускіх паслоў.

СПРАВА АБ КАМУНІЗЬМЕ.

Гарадзенскі суд разьбіраў справу А. Крылова і А. Цындэвіч, абвінавачаных у раскіданьні камуністычных адозваў у часе выбараў у Гарадзенскую раду. З прычыны адсутнасьці доказаў суд апраўдаў абвінавачаных, што зьяўляецца амаль ня першым выпадкам у польскай судовай практыцы.

ПОМНІК АЖЭШКО.

У Горадні будзе пастаўлен помнік вядомай польскай пісьменьніцы Элізе Ажэшко. Помнік будзе з бронзы.

ЗАБАСТОЎКІ.

Паводле статыстычных даных у мінулым годзе ў Вільні было 11 забастовак, выкліканых спрэчкамі між уласьнікамі і працаўнікамі прадпрыёмстваў на грунце падвышкі заработнай платы.

ПАЖАР ЛЕСУ.

Гэтымі днямі у Гарадзенскім лясьніцтве невядомымі асобамі выпалена лесу. Згарэла каля 20 дзесяцін.

БЕСПРАЦОЎЕ Ў ВІЛЬНІ.

За мінулы тыдзень у Вільні зарэгістравана было 4811 беспрацоўных, з іх 3377 мужчын і 1434 кабеты.

Польскія журналісты ў Коўні.

У Коўню прыехалі два варшаўскія журналісты—прадстаўнікі «Дня Польскага» і «Момэнту». Абодвы яны атрымалі візы на ўезд у Літву ад Вальдэмараса.

Інцыдэнт на польска-літоўскай мяжы.

КОЎНА, 15-IV. Афіцыйна паведамляюць, што 10 красавіка ў Сойнскім раёне дэмаркацыйнае лініі польскія стражнікі абстралялі літоўскага паліцыянта, у якога была прастрэлена вінтоўка.

ПРЫЕЗД ЛЕНІНА Ў РАСЕЮ.

Няма такога таленавітага мастака, які змог-бы адбіць душэўны настрой Леніна ў лютым і сакавіку 1917 году, калі ён, адрэзаны ад Расеі, з аднаго боку, дзяржавамі Антанты, якія баяліся яго прыезду ў Расею, з другога—ваюючымі з Расеяй краінамі, разумеў, што над рэвалюцыяй навісьлі грозныя небясьпекі, што іх можна адхіліць, а ён, ясна бачачы гэтыя небясьпекі, ня мог прабрацца ў Расею.

У Расеі—рэвалюцыя, а Ленін змушан наглядаць здалёка.

Лібэральныя буржуа і абшарнікі, «на паваду якіх ідзе прадстаўнік дэмакратычнага сялянства і, магчыма, часткі ўцягнутых на буржуазны шлях, забыўшых інтэрнацыяналізм рабочых, Керанскі», вырываюць уладу «з рук перамогшага ў гэраічнай, крывавай барацьбе пралетарыяту», а ён толькі «здалёку» можа садзейнічаць пралетарыяту ў барацьбе.

Большай трагэдыі і ня можна сабе ўявіць. Але Ленін перамог усе цяжкасьці. Ён прабраўся ў Расею. Мы не адзначаем падрабязнасьцяў таго, як, дзякуючы яго нечалавечай энэргіі, гэта было дасягнута і ён, разам з эмігрантамі-бальшавікамі і інтэрнацыяналістамі, дайшоў да мэты, ведаючы загадзя, што ў зьвязку з яго праездам праз Нямеччыну ўсе абаронччыя клікушы завыюць і ня спыняцца ні перад чым, каб толькі закідаць яго гразьзю.

Але гэта яго не магло спалохаць, калі інтарэсы рэвалюцыі вымагалі, каб ён, прызнаны правадыр рабочае клясы, быў у гэты момант з імі, з партыяй, на чале якой ён стаяў у працягу шмат гадоў. Ён «здалёку» заклікаў да рабочых:

«Рабочыя, вы выявілі нячуваны пралетарскі народны гэраізм у грамадзянскай вайне супроць царызму, вы павінны выявіць вялікую энэргію пралетарскай і грамадзкай арганізацыі, каб падрыхтаваць сваю перамогу ў другім этапе рэвалюцыі».

Але адно заклік здалёку, другое—актыўнасьць на месцы чыннасьці, на месцы бойкі.

І Ленін зьявіўся. Яго зьяўленьне з першага-ж моманту адчувалася ўсюды сярод рабочых мас. Гэта быў час, калі рабочыя масы паддаліся абаронччай хлусьні, калі савет рабочых дэпутатаў у большасьці стаяў на абаронччым пункце погляду. Ленін не заплюшчваў вачэй на гэтае нездаровае зьявішча:

«Нічога ня зробіш. Нам застаецца толькі растлумачваць цярпліва, настойліва, сыстэматычна памылкі іх тактыкі. Пакуль нас менш, мы вядзем працу крытыкі, каб пазбавіць масы ад маны. Мы ня хочам, каб масы нам верылі на слова. Мы не шарлатаны. Мы хочам, каб масы на вопыце перакаваліся ў сваіх памылках».

Масы перакаваліся на вопыце.

Не дапамаглі рэвалюцыйныя сказы сацыял-абаронцаў. Ленін цьвёрда ставіў пытаньне:

«Адзінае, што шкодзіла рэвалюцыі,—гэта фразы, гэта лісьлівасьць рэвалюцыйнаму народу. Бо марксызм вучыць не падавацца рэвалюцыйнаму сказу, асабліва ў такі момант, калі ім злоўжываюць».

І ў барацьбе справы са сказам—перамагла справа!

На вопыце, на справе перамаглі масы, перамаглі і навязаную варожую клясавую ідэалёгію. Пасьля лютага прышоў чэрвень, а за чэрвенем—Кастрычнік. Усяго поўгода прайшло з моманту прыезду Леніна да Кастрычнікавай перамогі—шэсьць месяцаў барацьбы за вызваленьне мас ад уплыву тых рэвалюцыйных сказаў, якія зацямнялі клясавую сьвядомасьць пралетарскіх мас. Ленін, прапануючы замяніць ранейшую назву партыі РСДРП новаю: «Камуністычная партыя», сказаў:

«Каб зьмяніць бялізну, трэба скінуць брудную кашулю і апрануць чыстую».

Пад уплывам Леніна і партыі, на чале якой ён стаяў з моманту прыезду, рабочыя масы паступова скідалі «брудную кашулю» згодніцтва і апраналі чыстую—рэвалюцыйную.

ФЭЛІКС КОН.

ПЕРАД ВЯСЕНЬНЯЙ СЯЎБОЙ.

Камітэты да сяўбы нічога не зрабілі.

(Ад нашага спэц. карэспандэнта).

10 красавіка г. г. адбылася нарада аграномаў Бабруйскага раёну.

Мэта нарады—праверыць ход падрыхтоўчай працы да сяўбы па сельсаветах, выявіць недахваты падрыхтоўкі і намеціць канкрэтныя мерапрыёмствы ў далейшай працы агранамії.

Гэта нарада паказала, што падрыхтоўка да сяўбы ў некаторых сельсаветах ідзе вельмі марудна. Прэзыдыумы і асабліва члены некаторых сельсаветаў адносяцца да падрыхтоўкі нядбайна і не праяўляюць ніякай актыўнасьці ў справе ажыцьцяўленьня асноўных задач пасяўной кампаніі.

Як, напрыклад, праходзіць ачыстка насеньня.

Па ўсяму Бабруйскаму раёну працуюць 3 стацыянарныя пункты для ачысткі насеньня і 6 перасоўных абозаў. На стацыянарных пунктах занята 6 машын (савецкіх гаспадарак), у тым ліку трыераў—3.

На 6-ці перасоўных абозах—16 машын (зямельных органаў—14 машын і 2 с.-г. каапэрацыі), у тым ліку 5 трыераў.

Стацыянарныя пункты, якія знаходзяцца ў савецкіх гаспадарках, своечасова распачалі ачыстку як свайго, так і сялянскага насеньня. Адно кепска, што некаторыя стацыянарныя пункты належным чынам сялянствам не скарыстоўваюцца.

Напрыклад, савецкая гаспадарка **Дойнічава** загадзя ўпарадкавала, прыгатавала машыны, шырока абвясьціла сялян вакольных вёсак, але апошнія да гэтага часу амаль зусім ня прывозяць свайго насеньня для ачысткі.

Зусім інакшае становішча перасоўных абозаў.

Дзьве машыны сельска-гаспадарчай каапэрацыі даўно сапсуты і зараз «адпачываюць».

Калі-ж глянуць на машыны нашых зямельных органаў, дык міжвольна паўстае пытаньне: хто і калі будзе несьці адказнасьць за дзяржаўную маемасьць?

На самай справе. Некаторыя аграномы, удзельнікі нарады, заяўлялі, што ім прыходзілася шмат часу траціць на тое, каб адшукаць сартоўкі, якія дзе-небудзь нярухома ляжалі ў аднаго з членаў сельсавету, ці яго сэкратара, а прэзыдыум с.-с., мабыць, і ня ведаў аб існаваньні машыны.

Апрача гэтага, некаторыя абозы нармальна праводзілі ачыстку толькі датуль, пакуль працай іх кіраваў сам аграном. Пасьля адʼезду апошняга ў якую-небудзь другую вёску—прэзыдыум сельсавету і, асабліва, члены с.-с. ніякіх крокаў ня прымалі, нічога не рабілі для таго, каб праца абозу ня спынялася.

Кепска справа і з перавозкай машын з адной вёскі ў другую і г. д.

Усё гэта стварала такія ўмовы, якія перашкаджалі нармальнаму ходу кампаніі па ачыстцы насеньня.

Усяго па Бабруйскаму раёну меркавалася па пляну ачысьціць 1.065 тон рознага насеньня.

На 10 красавіка г. г. гэта заданьне выканана толькі на 31,1 проц.

Загатоўка насеньня і ўдзел у ёй КСУ.

У справе загатоўкі насеньня плян сельска-гаспадарчай крэдытнай каапэрацыі ўжо амаль выканан. Неўзабаве пачнецца разьмеркаваньне насеннага матарʼялу сярод сялянскіх гаспадарак.

Што-ж зрабілі камітэты сялянскай узаемадапамогі ў справе загатоўкі насеньня і забясьпечаньня ім сваіх сяброў?

Большасьць—абсалютна нічога. Ніводнага фунта насеньня КСУ не загатовілі. Некаторыя з іх ня маюць ні насеньня, ні грошай. А ачыстка насеньня?

Тыя камітэты, у якіх маецца пудоў 60—80 насеньня, не вядуць належнага вучоту яго і да гэтага часу насеньне гэта не ачышчана.

КСУ таксама нічога не зрабілі, каб узыскаць своечасова насенныя пазыкі мінулага году і г. д.

„Прымаем да ведама".

Кожны ведае, што часамі бывае вельмі цяжка мясцовым працаўнікам выканаць тую альбо іншую дырэктыву вышэйшага органу, але ня кожны з іх можа зрабіць так, як большасьць сельсаветаў Бабруйскага раёну.

Калі с.-с. атрымалі раённы плян па правядзеньні падрыхтоўкі да сяўбы, арганізацыі арцеляў, розных т-ваў і г. д., дык большасьць з іх парашыла, што куды лягчэй прыняць усё гэта «да ведама», чымся намячаць практычныя мерапрыёмствы ў межах свайго сельсавету.

Таксама прымаліся «да ведама» і даклады таго ці іншага агранома.

Як дадатныя моманты сёлетняй пасяўной кампаніі па Бабруйскаму р., неабходна адзначыць павялічэньне сялянскіх заяў аб пераходзе на шматпольле (у некаторых вёсках будзе пераведзена на шматпольле—ад 230 да 400 двес.), большы лік крэдытаў для беднаты і інш.

Нарада ўсебакова абгаварыла ўсе недахваты і намеціла цэлы шэраг практычных мерапрыёмстваў, выкананьне якіх дасьць магчымасьць выраўнаваць усе хібы і забясьпечыць посьпех пасяўной кампаніі.

М. Ш.

Бабруйскі раён.

Ачыстка насеньня ў Менскай акрузе палепшылася.

Паводле вестак Менскага акр. за ачыстка насеньня ў акрузе значна павысілася. Да 10 красавіка па акрузе ў сярэднім было ачышчана 45,75 проц. заданьня

Халопенецкі раён з 6,6 проц. павысіў ачыстку да 14 проц., Смалявіцкі з 9 проц.—да 28 проц. Чэрвенскі з 14,6 проц.—да 26 проц., Бярэзінскі з 52 проц.—да 62 проц.

Калектывізацыя польскага сялянства.

За апошні час назіраецца вялікае імкненьне да калектывізацыі з боку бядняцка-серадняцкай часткі польскага сялянства. Гэтаму імкненьню кампартыя і ўлада ідзе насустрэчу. Зараз па БССР налічваецца звыш 20 калектыўных гаспадарак і машынных таварыстваў.

Разам з разьвіцьцём і ростам калектыўных гаспадарак заўважваецца ўзмацненьне дзейнасьці кулакоў і духавенства, якія ўсімі мерамі жадаюць перашкодзіць справе калектывізацыі польскага насельніцтва.

Нядаўна ў ЦК партыі абмяркоўвалася пытаньне адносна калектывізацыі польскага сялянства, дзе быў дадзен цэлы шэраг практычных указаньняў, у прыватнасьці, прапанавана ўзмацніць на мясцох **прапаганду за калектыўныя формы вядзеньня сельскай гаспадаркі і супроць кулацкай і папоўскай агітацыі.**

Акрамя гэтага, прапанавана Наркамзему, Белсельбанку і Белсельсаюзу адпусьціць для калектыўных гаспадарак крэдыт на набыцьцё с.-г. машын і прыладаў.

А як будзе з некаапэраванай беднатой?

Сельска-гаспадарчае крэдытнае таварыства «Культура» абслугоўвае чатыры сельсаветы:—Бельскі, Баярскі, Махіроўскі і Сястропскі, у якіх налічваецца 2151 гаспадарак, з іх толькі 911 гаспадарак зьяўляюцца пайшчыкамі таварыства.

Для гэтых сельсаветаў да пасеўнай кампаніі загатоўлена: вікі—650 пуд., аўса—3200 пуд., ячменю—450 пуд., сэрадэлі—100 пуд., цімафейкі—36 п., насеньня лёну—200 пуд., канюшыны—160 пуд. і штучнага ўгнаеньня 2000 пуд., а таксама загатоўлена шмат розных сельска-гаспадарчых прыладаў, як плугі, бароны і інш.

Беднаце і сераднякам-пайшчыкам насеньне і інш. будзе выдавацца ў крэдыт на поўныя тэрміны, а як-жа будзе з некаапэраванай беднатой, хто-ж ёй дапаможа? **Свой.**

Полацкі раён.

Рост калектыўнага будаўніцтва.

У Менскай акрузе з кастрычніка да 10 красавіка ўжо арганізавана: 23 с.-г. арцелі, 5 машынных т-ваў, 17 масларобчых арцеляў, 4 жывёлаводныя, 4 тарпяныя, 6 агнятрывалых і інш. каапэрацыйныя абʼяднаньні і т-вы.

Усяго за гэтыя некалькі месяцаў арганізаваны 62 абʼяднаньні.

Кантрактацыя лёну.

Віцебск. Да 10 красавіка на кантрактацыю лёну пераведзена 104.625 руб. для забясьпечаньня 23 с.-гаспадарчых таварыстваў.

Ад 3 да 7 красавіка **Сіроцінскае** с.-гаспадарчае т-ва зрабіла 234 умовы на 249 гэктараў.

Ад 5 да 8 красавіка Шумілінскае с.-гаспадарчае т-ва зрабіла 28 умоў на 21 гэктар.

„ТАК БЫЛО".

(Да гадавіны Ленскага растрэлу).

17 красавіка 1912 году ў далёкай Віцімскай тайзе*) дзе англійскі капітал «Лензолота» [illegible] здабываў золата, прагучалі залпы [illegible].

Ленскі растрэл быў пераломным момантам у гісторыі барацьбы рабочае клясы з царскім самаўладзтвам і [illegible] 1905 г. [illegible] рэвалюцыйнага [illegible].

Самаўладзтва сьвяткавала поўную перамогу. [illegible] Дзяржаўная Дума, на чале з царскім міністрам [illegible] у паршэньні.

саваз асаблівы выдзеліліся. Што-ж гэта за «золата»?

Залатыя росшукі належалі англійскаму акцыянэрнаму таварыству. [illegible]

Таму ў рабочай сілі тут ні лічыліся. [illegible] «Залатыя капальнікі» забастоўкі. [illegible]

енай сілы. А калі прыбыў атрад жандармскага ахраньніка, перамовы былі спынены і заменены залпамі. Так царскае самаўладзтва бяз хістаньняў прыслужылася ангельскаму капіталу супроць расейскіх рабочых.

За гэтую паслугу яно расплацілася ў лютым 1917 году, праз пяць год. Ленскі растрэл можна бяз усякай нацяжкі лічыць пралёгам Лютаўскае рэвалюцыі.

Ленскі растрэл шматгучным рэхам разьнёсься па ўсёй краіне. Новае злачынства царызму ўзварушыла рабочыя масы Расеі. Самаўладзтва як бы выклікала нанова на сваю галаву «духаў» рэвалюцыі. Забастоўкі пратэсту, спачуваньня ленскім братом шырокаю хваляю пранесьліся па буйных рабочых цэнтрах: **пачалася новая рэвалюцыйная мабілізацыя рабочае клясы.** І ніякія сілы, ніякія царскія рагаткі ўжо не маглі спыніць гэтай мабілізацыі.

— «Так было—так будзе»,—цынічна заявіў царскі міністр (Макараў) на запытаньне сацыял-дэмакратычнае фракцыі ў Думе аб Ленскім растрэле.

— «Так было»,—але так ня будзе—адказала рабочая кляса. І гэты адказ быў сьмяротным прысудам ня толькі над царызмам, але і над яго гаспадаром—капіталам.

І. С.

*) Віцім—прыток р. Лены.

Па БССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

На 7-хгадзінны рабочы дзень.

Рэчыца, 17-4. Новая запалачная фабрыка «Днепр» у Рэчыцы рыхтуецца да пераходу на сямігадзінны рабочы дзень. Пераход рабочых са старой фабрыкі праходзіць паступова. У дадзены момант занята на ёй пакуль 200 чалавек.

Фабрыка выпушчае за зьмену 120-140 скрынь запалак.

Самым буйным тормазам зьяўляецца адсутнасьць апарату для сушкі саломкі.

З 1-га мая фабрыка будзе пушчана на тры аўтаматы, з выпускам 450 скрынь запалак. У канцы чэрвеня фабрыка пачне працаваць на дзьве зьмены.

Пры поўным абсталяваньні фабрыкі ў ліпені месяцы яна пераходзіць на 3 зьмены. Пры 3-х зьменах на фабрыцы будзе занята 1200 рабочых.

ДА ГАСТРОЛЯЎ 1-га БЕЛ. ДЗЯРЖ. ТЭАТРУ Ў ВОРШЫ.

Ворша, 17-4. 25 красавіка ў Аршанскую акругу прыяжджае 1 Беларускі Дзяржаўны Тэатр. Тэатр перш наведае г. Горкі, дасьць там 6 пастановак і з 1-га мая пераяжджае ў г. Воршу.

МУЗЫЧНАЯ ШКОЛА Ў БАРЫСАВЕ.

Барысаў, 17-4. Культурна-сацыяльная сэкцыя ўзьняла перад Прэзыдыумам гарсавету пытаньне аб адчыненьні ў горадзе музычнай школы.

Папярэдні запіс сабраў да 150 слухачоў. Жадаюць вучыцца на гармоніку, цытры, духавых інструмантах і г. д.

Гарсавет павінен улічыць зацікаўленасьць працоўных гор. Барысава і як найхутчэй вырашыць гэтае пытаньне.

ЗВОЛЬНЕН З ПРАЦЫ ЗА ГРУБЫЯ АДНОСІНЫ ДА РАБОЧЫХ.

Гомель, 17-IV. За грубы ўчынак у адносінах да фабрычна-заводзкага камітэту, які выявіўся ў адмове ў памяшканьні фабрычна-заводзкаму камітэту для пасяджэньня, дырэктар цукерачнай фабрыкі імя Кастрычніка Сьмірноў звольнен з працы. Часова дырэктарам фабрыкі назначан дырэктар Сельхарчпрома тав. Ханкін, часовым намесьнікам тав. Стральцова.

РОСТ МОПР'У.

ГОМЕЛЬ, 17-4. За студзень-сакавік месяцы Акруговым камітэтам МОПР'у сабрана 13500 руб. З іх 7 тысяч руб. у карысьць палітзьняволеных у Польшчы, 2500 руб. членскіх узносаў і 4000 руб. ад розных пастановак, продажу кніг і г. д. За апошнія паўтара месяцы ў ЖАКТ'ах арганізавана 20 жаночых ячэек МОПР'у.

ПЕРААБСТАЛЯВАНЬНЕ ДРАЖДЖАВОГА ЗАВОДУ.

Віцебск, 17-IV. У хуткім часе спыняе працу Віцебскі драждж завод для пераабсталяваньня і пераходу на новы спосаб выпрацоўкі дражджэй з мелясы (адкіды цукровай прамысловасьці). Пераабсталяваньне гэтага заводу будзе каштаваць 250.000 руб.

ПАШЫРЭНЬНЕ ВІЦЕБСКАЙ ПАНЧОШНАЙ ФАБРЫКІ.

Віцебск, 13-IV. Сёлета будзе значна пашырана панчошная фабрыка ў Віцебску.

На фабрыцы ўстанаўліваецца 100 новых замежных панчошных машын, што павялічыць яе прадукцыю на 60 проц.

25.000 РУБ. НА МЭЛІАРАЦЫЙНЫЯ РАБОТЫ.

Віцебск, 17-4. На правядзеньне мэліарацыйных работ у Віцебскай акрузе гэтымі днямі атрымана з Менску 25.000 руб. доўгатэрміновага крэдыту.

ТОРФАРАСПРАЦОЎКІ.

Ворша, 17-4. Акруговае сельска-гаспадарчае крэдытнае таварыства сёньня атрымала з Белсельбанку 20.000 руб. крэдыту. Гэтыя сродкі адпушчаны на працу па торфараспрацоўках для Сельска-Гаспадарчай Акадэміі.

АРГАНІЗУЕЦЦА ІЛЬНАВОДНАЕ ТАВАРЫСТВА.

Калінкавічы, 17-4. Трыццаць гаспадарак вёскі Булаўкі арганізоўваюць ільнаводнае таварыства. У часе пасяўной кампаніі гэтага году пад лён-даўгунец засяваюцца чатыры дзесяціны на надзельнай сялянскай зямлі.

Праэкты новых фабрык і заводаў.

Праэктнае бюро ВСНГБ распрацоўвае праэкт заводу для сушкі бульбы. Распрацоўка тэхналёгічнага праэкту даручана маскоўскаму спэцыялісту гэтай справы інжанэру Паяркаву.

Каб зрабіць гэту вытворчасьць больш рэнтабельнай і з другога боку, каб выкарыстаць адну з важных беларускіх сыравін—яблыкі, на гэтых-жа машынах мае быць арганізавана сушка яблычнага пюрэ. Толькі адны маскоўскія фабрыкі прадʼяўляюць нам попыт на пюрэ ў колькасьці да 200 тысяч пудоў. Гэта лічба пакрые ўсе лішкі яблык, вызначаных для вывазу з Беларусі.

Праэкты будуць гатовы да часу складаньня кантрольных лічбаў на 1928-29 год.

Апроч таго, бюро распрацоўвае праэкт замены карміновых фарбаў у кандытэрскай вытворчасьці фарбаю з журавінных лупінаў, якія застаюцца пры вырабе журавіннага экстракту.

Канчаецца апрацоўка праэкту фармацэўтычнага заводу, тэхнічнага праэкту мылаварнага заводу і заводу па апрацоўцы касьцей, эскізнага праэкту кандытэрскай фабрыкі, закончаны праэкты крахмальнага і бровarнага заводу, канчаецца праэкт пабудовы сэлекцыйна-бульбянай станцыі для Інстытуту імя Леніна, праэкт фарберна-арпрэтурнага цэху на Дубровенскай мануфактурнай фабрыцы, праэкт вузкакалейкі для Эльводу (для падвозкі торфу з балот), праэкты макароннай і сагавай фабрыкі і інш.

Праэктнае бюро вядзе перагаворы аб атрыманьні для распрацоўкі праэкты: пашырэньня Эльводу, пабудовы леса-хімічнага заводу, перабудовы будынку Дзяржаўнага Музэю і пабудовы дому кватэрнай каапэрацыі на 40 кватэр для работнікаў Інбелкульту.

Наладжана сувязь з вялікімі праэктнымі арганізацыямі, як, напрыклад, машынасындыкат, „Цяпло і Сіла", Хімстрой і інш.

Наладжваецца сувязь з адпаведнымі спэцыялістамі, якія распрацоўваюць тэхналёгічныя часткі праэктаў.

С. Аз.

Вывучэньне вытворчых сіл БССР.

Інстытут Беларускай Культуры разгарнуў дасьледчыя работы ў галіне такіх навук, як геолёгія, глебазнаўства, геаграфія, фізыка, батаніка, антрапалёгія, эканоміка прамысловасьці і тэхналёгіі. Ня гледзячы на тое, што на дасьледваньне ўсіх гэтых галін патрабуецца значнае лябараторнае абсталяваньне, значныя пляцы для музэю і, бязумоўна, вялікая колькасьць навуковых працаўнікоў, усё-ж такі ІБК удалося дасягнуць поўных вынікаў, якія маюць ня толькі тэарэтычна-навуковую цікавасьць, але і практычную вартасьць.

Геолёгічны Інстытут на працягу некалькіх гадоў сваёй працы вёў дасьледчую працу ў розных мясцовасьцях Беларусі, пераважна ў Менскай, Магілеўскай і Калінінскай акругах. Гэтыя дасьледаваньні мелі мэтай высьвятленьне геолёгічнай будовы гэтай часткі Беларусі. У выніку гэтай працы зараз складзены даталёвыя геолёгічныя карты. Апрача гэтага, была праведзена значная праца з аналёгічным дасьледаваньнем Віцебшчыны і некаторай часткі сярэдняй БССР.

Геолёгічныя карты будовы Беларусі даюць магчымасьць разумець паасобныя тыпы геолёгічнай сыстэмы БССР. Яны прадстаўляюць сабой месцы знаходжаньня карысных выкапняў, якія выкрыты нашымі экспэдыцыямі ці памянуты ў працы ранейшых геолёгаў. Тут мы знаходзім вельмі каштоўныя залежы фасфарыту ў цэлым шэрагу мясцовасьцяў; мы знаходзім іншыя агаруды, як калійная і г. д. Апроч таго, знойдзены такія рэчы, як флёрадзінавая гліна, керамічная, розныя віды каштоўных пяскоў і шэраг іншых карысных выкапняў.

Экспэдыцыі ІБК не абмежаваліся толькі дасьледаваньнем адных карысных выкапняў. Праведзены некаторыя досьледы па вывучэньні курортных мясцовасьцяў, якія існуюць у Беларусі і якія прадстаўляюць сабой поўныя прыродныя багацьці. Таксама пачата вялікая праца, якая мае значэньне для шэрагу гаспадарчых і іншых мерапрыёмстваў—гэта геомагнэзавая здымка, якою ня можа пахваліцца дагэтуль ніводзін з суседзяў БССР.

У нас вядуцца спэцыяльнымі экспэдыцыямі досьледы вазёрнага плянктону з мэтай высьветліць магчымасьць утварэньня і залежаў сапрапэмаў—каштоўнага прадукту, які можа быць выкарыстан у хімічнай прамысловасьці.

Дзякуючы ўкладаньню глебавай карты Мазырскай і Менскай акруг, удалося адзначыць на карце плошчы балот, лугоў рознага тыпу, лясоў, страшэнную пярэстасьць глебы, якія пакрываюць акругі.

Усё гэта мае вялікае практычнае значэньне. Тое, што мы ведаем зараз аб Мазырск. акрузе, ня ведаў нават генэрал Жылінскі, які 20 гадоў езьдзіў па гэтай акрузе і вывучаў яе.

Вялікая праца была праароблена ў галіне нашых зоолёгічных дасьледаваньняў. Дзякуючы зоолёгічнаму дасьледаваньню, нам удалося ў 10-ю гадавіну Кастрычнікавай Рэвалюцыі арганізаваць у Менску першы краязнаўчы музэй.

Спэцыяльная катэдра аддзелу прыроды і гаспадаркі ІБК праводзіць вывучэньне чалавека. Антропомэтрычная работа, якая зараз вядзецца, дазваляе ў сучасны момант гаварыць больш-менш аб фізычным тыпе беларуса і, наогул, іншых нацыянальных тыпах насельніцтва БССР. Гэта ёсьць тыя падваліны, на якіх будуць базіравацца ня толькі тэарэтычныя, але і практычныя меркаваньні. Зараз прыступлена да арганізацыі невялічкага антропомэтрычнага музэю пры катэдры антраполёгіі; таксама арганізуецца невялічкі музэй геолёгіі, у якім сабрана выстаўка ўсіх знойдзеных карысных выкапняў.

У галіне геаграфіі вядзецца работа, якая мае мэтай падагуліць зробленыя вывады ў справе вывучэньня паасобных раёнаў Беларусі. Гэта работа разгортваецца, галоўным чынам, зараз і мае быць закончана да восені г. г. На падставе гэтага раёнаваньня ёсьць думка распрацаваць поўнае геаграфічнае апісаньне БССР і паасобных раёнаў.

Акрамя гэтай работы, матарʼял якой павінен служыць для апрацоўкі выданьня поўнага эканамічнага і геаграфічнага атлясу БССР, ІБК склаў дэзомэтрычную карту БССР, якая паказвае разьмяшчэньне насельніцтва на тэрыторыі Савецкай Беларусі.

ІБК вядзе дасьледчую работу і работу па арганізацыі дасьледчых устаноў яшчэ ў цэлым шэрагу галін. Існуе ўжо хімічная лябараторыя (супольна з дасьледчым Інстытут. імя Леніна).

Арганізуецца зараз лябараторыя экспэрымэнтальнай біолёгіі. Па эканоміцы прамысловасьці, па эканоміцы каапэрацыі, па сацыялістычнаму сэктару гаспадаркі—працуе спэцыяльная камісія, якая вывучае саматужныя рамёствы БССР, ткацтва і інш.

Вывучэньне вытворчых сіл краіны праводзіць таксама навуковае таварыства ў Горках, дзе абʼяднаны горацкія спэцыялісты, якія прымаюць удзел у рабоце ІБК і якія выдалі 5 томаў работы, сярод якіх ёсьць шмат каштоўнага.

МЯСЦКОМЫ! НАБЛІЖАЕЦЦА ЧАС КОНКУРСУ!

500 руб. прэміі. КАНТОРА ГАЗЭТЫ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“ ОРГАН ЦВК БССР 500 руб. прэміі.

да дню друку—5 мая абвяшчае КОНКУРС:

а) НА ЛЕПШЫ МЯСЦКОМ І ГРУПКОМ ПРАЦАЎНІКОЎ АСЬВЕТЫ ў справе распаўсюджаньня газэты „Савецкая Беларусь“.
б) НА ЛЕПШАГА ЎПАЎНАВАЖАНАГА, ВЫЛУЧАНАГА МЯСЦКОМАМ І ГРУПКОМАМ ПРАЦАЎНІКОЎ АСЬВЕТЫ па збору падпіскі і распаўсюджаньня газэты „Савецкая Беларусь“.

Хто зьбярэ большы лік падпісчыкаў на газэту, той атрымае ГРАШОВУЮ ПРЭМІЮ:

Першая прэмія мясцкому—60 руб., упаўнаважанаму—75 р.	Чацьвертая прэмія мясцкому—20 руб., упаўнаваж.—40 р.	Сёмая прэмія ўпаўнаважанаму . . . 15 руб.
Другая „ „ 50 „ „ 60 „	Пятая „ „ 20 „ 30 „	Восьмая „ „ . . . 10 „
Трэцяя „ „ 35 „ „ 50 „	Шостая — — — „ 25 „	Дзевятая „ „ . . . 10 „

Конкурс будзе цягнуцца 2 месяцы З 1-га мая заканчваецца прыём ведамасьцяў на конкурс. ВЫНІКІ КОНКУРСУ БУДУЦЬ АБВЕШЧАНЫ Ў ДЗЕНЬ ДРУКУ—5-га МАЯ.

УВАГА; а) Пры вызначэньні прэміі будзе прынята пад увагу ня толькі колькасьць падпісчыкаў, але і тэрмін падпіскі. КРЭДЫТНАЯ ПАДПІСКА ДАЕ ТЫЯ-Ж ПРАВЫ НА КОНКУРС, ЯК І ПАДПІСКА ЗА НАЛІЧНЫ РАЗРАХУНАК.
б) Ведамасьці па збору падпіскі на конкурс, якія пасылаюць у Кантору газэты ўпаўнаважаныя, павінны быць засьведчаны мясцкомам. Падпіску на конкурс можна зьбіраць ня толькі сярод асьветнікаў, але і сярод іншага жыхарства.

КОНКУРСНЫ КАМІТЭТ.

Наконт адмаўленьня Нямеччынаю ў візах асьветнікам СССР.

Выканкомам Інтэрнацыяналу Працаўнікоў Асьветы 9-12 красавіка праводзілася Міжнародная Пэдагагічная Канфэрэнцыя, а пасьля яе 13-15 красавіка чарговы кангрэс. У ліку дакладчыкаў на канфэрэнцыі ў кангрэсе меркавалася выступленьне пяці дакладчыкаў ад Саюзу Працаўнікоў Асьветы СССР.

Пры канфэрэнцыі арганізавана вялікая пэдагагічная выстаўка. Прадстаўнікі магістрата гораду Лейпцыга садзейнічалі арганізацыі выстаўкі, для якой далі адно з лепшых памяшканьняў гораду. На выстаўцы меркавалася паказаць аддзел гарадзкіх школ Лейпцыга і «Адзіная працоўная школа СССР».

Для першага сходу дадзена была вялікая заля ратушы.

Арганізацыйная праца вялася лейпцыгскімі настаўнікамі. На канфэрэнцыі сталі пытаньні—«Сыстэма асьветы». «Мэты школы» («Школа і дзяржава», «Школа і грамада», „Школа і рэлігія“), «Матар'яльнае і праўнае становішча пралетарскага дзіцяці», „Школьныя праграмы“, «Школьная дысцыпліна». Вызначана было 19 дакладчыкаў (Нямеччына, Аўстрыя, Францыя, Англія, Бэльгія, Гішпанія, Швэцыя, Грэцыя, Японія, Мэксыка і СССР).

Канфэрэнцыя зацікавіла передавое настаўніцтва розных краін і ў прыватнасьці лейпцыгскіх настаўнікаў. Але тое, што канфэрэнцыя склікалася Парыжскім Інтэрнацыяналам Працаўнікоў Асьветы,—арганізацыяй, якая стаіць на клясавай плятформе пралетарыяту,—выклікала да яе відавочна нядобрыя адносіны з боку нямецкага ўраду.

Гэнсэкратару Інтэрнацыяналу, тав. Вернешэ дадзена была віза з забаронаю выступаць на адчыненых сходах і ўдзельнічаць у маніфэстацыях. Дэлегатам Саюзу Працасьветы СССР т. т. Карасьцелеву, Аплеціну, Пістраку і Шацкаму візаў зусім не далі.

Вядома, што Ўсенямецкі Настаўніцкі Саюз таксама нездаволены канфэрэнцыяй і асабліва ўдзелам у ёй лейпцыгскіх настаўнікаў, арганізацыя якіх уваходзіць ва Ўсенямецкі Настаўніцкі Саюз.

Патрэбна адзначыць, што адначасова з лейпцыгскай канфэрэнцыяй у Бэрліне адбываецца пэдагагічная канфэрэнцыя, якая склікана Ўсенямецкім Настаўніцкім Саюзам у сувязі з адбываючымся там-жа кангрэсам Пацыфісцкага Настаўніцкага Інтэрнацыяналу. Гэтаму Інтэрнацыяналу і яго кангрэсу ня толькі ня робяць ніякіх перашкод, але аказваюць усякае садзейнічаньне аж да раздачы членам канфэрэнцыі бясплатнай літаратуры. Француская ўлада нават дае сродкі на паездку дэлегатам.

Пацыфісцкі кангрэс разьлічваў на некалькі тысяч удзельнікаў і іх ніхто ня зьвязваў забаронаю выступаць ці адмоваю ў візах. Нават болей таго, пэдагагічная канфэрэнцыя адчыняецца ўступным словам міністра асьветы Прусіі Бэкера. Саветнік міністэрства Кеснэр выступіць з дакладам. Дазволены экскурсіі ў школы, кіно, тэатры і нават... на фабрыкі. Запрошаны «новы вярхоўны прадстаўнік дзяржавы ў пытаньнях культуры» пан Кейдэль з міністэрства ўнутраных спраў для ўдзелу ў якасьці ганаровага члена прэзыдыуму. Яму-ж арганізатарамі накіравана было хадайніцтва аб... грашовай дапамозе. Цэлы шэраг гарадоў будзе прадстаўлены бургомістрамі і гарадзкімі школьнымі саветнікамі.

Як пасьля гэтага не аддаць гэтай ганаровай брацii перавагі перад скромнымі настаўнікамі, удзельнікамі Лейпцыгскай Міжнароднай канфэрэнцыі і кангрэсу ІПА.

11-га красавіка раніцою, радыё перадало, што лейпцыгская канфэрэнцыя адчынілася 10-га красавіка пратэстам супроць адмовы дэлегацыі ЦК Саюзу Працасьветы ў візах і патрабаваньнем да нямецкага ўраду даць дазвол выехаць дэлегацыі асьветнікаў СССР.

Тое, што т. Вернешэ дадзена віза з абмежаваньнямі, што асьветнікам СССР зусім адмоўлена ў візах, паказвае, што буржуазныя ўрады ўсіх краін баяцца пашырэньня дзейнасьці Інтэрнацыяналу асьветнікаў, які стаіць на клясавай плятформе пралетарыяту.

Супроць сэкцый ІПА дагэтуль выступалі ўрады Англіі, Францыі, Бэльгіі, Баўгарыі, Грэцыі, Партугаліі, Гішпаніі.

У сучасны момант да іх далучыўся і ўрад Нямеччыны. Мусіць з настроямі настаўніцтва „ня добра“ і там.

Калі ня так, то мы хацелі-б ведаць, чаму ўрад Нямеччыны даў візы дэлегатам Нацыянальнага Сындыкату Францыі і не дае віз дэлегатам Саюзу Працаўнікоў Асьветы СССР.

ТОМНІН.

На карысьць Беларускай Грамады.

○ Аб'яднаная прафтэхнічная школа ў Менску сабрала на карысьць Грамады сярод сваіх працаўнікоў 28 руб. 4 кап.

○ Камітэтам абароны Грамады выпушчана 500 падпісных лістоў для зьбіраньня сродкаў на карысьць Грамады. Апроч таго, камітэт выдае брашуру «Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада». Брашура выдаецца на мовах—беларускай, расейскай, ангельскай, нямецкай і эспэранто.

○ 19 красавіка ў клюбе імя Карла Маркса адбудзецца вялікі вечар-канцэрт, збор ад якога цалкам пойдзе на карысьць Грамады.

○ Арганізаваны БДТ2 паказ на карысьць Грамады даў 500 рублёў прыбытку.

ТЭАТРАЛЬНЫЯ ЗАМЕТКІ.

ГАСТРОЛІ БЕЛДЗЯРЖТЭАТРУ І.

(Ліст з Магілеву).

Пасьля цэлага шэрагу стыльных, бездакорна прапанаваных рэжысураю п'ес, якія праходзілі пры поўных зборах, пасьля гістарычнага «Панскага Гайдука», «Над Нёмнам», „Кар'еры таварыша Брызгаліна“ і інш. (рэпэртуар апошняга тыдню), трупа Белдзяржтэатру І гэтымі днямі дала дасканалую пастаноўку, якая адносіцца ўжо да вакальна-балетных выканаўнаў.

І тут, як і ў п'есах, трупа здолела выявіць шэраг таленавітых выканаўцаў, найвышэйшае мастацтва, прыгожасьць. Вось таму і ў той вечар тэатр наш быў перапоўнены, заняты былі ўвесь партэр, усе лёжы, галярэя, балькон і нават усе праходы.

«Аншляг» абвясьціла каса.

І сапраўды: «Вальпургіева ноч» і іншыя нумары ў поўнай меры апраўдалі надзеі публікі ўсіх, як прынята гаварыць, клясаў, становішчаў, узросту і г. д.

Выканаўне нумароў сьпеву (стары заслужоны артыста б. Марыінскага тэатру Сэлях, Мацэлевіч і інш.). вялікі балет (Жданава, Гаеў, Уладамірскі, Хіраска, Кізіна), дасканалая музыка,—усё гэта лішні раз даводзіла аб вялікіх магчымасьцях трупы, аб яе таленавітых кіраўнікох.

— «Шкада, вельмі шкада!».

Вось што казалі ўсе і ўся аб хуткім ад'езьдзе трупы, якая ажывіла нашу рампу, запаліла яе яскравымі агнямі.

* * *

Так, трупа хутка ад'яжджае.

І на наша запытаньне адносна гэтага ў дырэктара трупы т. Сэляха, апошні адказаў:

Праўда, 22 красавіка мы выяжджаем з Магілеву, бо маем заданьне зрабіць пастаноўкі ў працягу тыдня ў Горках, а 1 мая мы адчыняем спэктаклі ў Воршы. Там граем да 15 мая, а пасьля—„на бацькаўшчыну“,—у Менск.

— Вельмі шкада. А ці нельга перарабіць плян?

— На вялікі жаль, не!

* * *

Надыходзяць два юбілеі:

Сотая пастаноўка «Кастуся Каліноўскага» і пяцігодзьдзе з дню напісаньня гэтае п'есы, з таго дню, калі гэтая дасканалая з усіх бакоў пастаноўка ўпяршыню ўбачыла сьвет рампы.

Два гэтыя юбілеі будуць гэтымі днямі адсьвяткаваны ў Магілеве, пры чым да гэтага спэктаклю прыстасована таксама ўшанаваньне рэжысэра трупы Міровіча з прычыны васьмігадовае бязупыннае яго працы.

У зьвязку з гэтым дырэкцыя і мясцком працаўнікоў Белдзяржтэатру 1 узбудзілі хадайніцтва аб узнагародзе т. Міровіча імем заслужонага артыста.

Вітаем заслужонага працаўніка, шмат даўшага сцэне Белдзяржтэатру, вітаем працаўніка фронту культурнае рэвалюцыі!

* * *

«Луна слева»—гэтак завецца новая п'еса, якая зараз рыхтуецца да пастаноўкі на сцэне Магілеўскага тэатру беларускаю дзяржаўнаю трупаю.

Гэта бытавая п'еса карыстаецца ў Маскве вялікім посьпехам.

Пачакаем—пабачым.

І, разам з тым, пабачым гэтымі днямі зусім перапрацаваную, у новым афармленьні, у новай трактоўцы, дасканалую п'есу «Мешчанін у шляхецтве».

СТАРЫ ЖУРНАЛІСТ.

„ПІНСКАЯ МАДОННА“.

І куды толькі гэты Галубок (Вандроўны тэатр) ні пралезе. У суботу, 14-га красавіка, выступіў у клюбе «Совторг». Клюб добры, як будынак, а як культурная ўстанова—дык нешта незавідная. Але перш аб пастаноўцы п'есы і самой п'есе. На сцэне ішла: „Пінская Мадонна“ 3-х акт. камэдыя з пралёгама Ул. Галубка. Гэта новая п'еса, якая ішла аднаго разу ў Доме Асьветы, і цяпер значна зьменена.

Эпоха дарэвалюцыйная. Гэроі — ксёндз, пан, манах, палюбоўніца дзяўчына Дыяна. Сюжэт ня новы. Уся гэта цёплая кампанія (апрача палюбоўніцы) творыць «цуд». Манах вешае на дрэва вобраз, зьбіраецца ахвяра, будуецца царква. Значная частка ахвяры ідзе на „житейские“ справы пана Абуховіча і ксяндза, перападае палюбоўніцы і яўрэю Хацкелю: «Што па пляну, дык гэта пану, а што так, дык мне» кажа Хацкель.

Дыяна захапіла ў свой палон ксяндза, пана Абуховіча і нават сына яго гімназыстага, які адчувае: „катастрафічную катастрофу“.

Тым часам выпісваецца мастак, які размалёўвае царкву і па спэцыяльнаму заказу малюе вобраз Мадонны. Яму пазыруе Дыяна.

Манах становіцца непатрэбным, ён атрымоўвае загад у 24 гадзіны выселіцца куды-небудзь далей. Пакрыўджаны гэтым, ён зьўляецца да мастака, прызнаецца ў машэнстве і тут-жа здымае сваю расу. Мастак задаволены гэтым і адкрывае яму свой сакрэт—паказвае сваё палатно, на якім замест мадонны намалёвана палюбоўніца ксяндза і Абуховіча—Дыяна.

На гэтым аўтар пакідае мадонну і ўвесь трэці акт аддае вясёлым сцэнкам на кватэры Дыяны.

А што-ж з мадоннаю, з царквою? Ці ведае насельніцтва аб шарлатанстве? Бо манах толькі мастаку прызнаўся. Калі прапойца-манах скінуў сваю, я-б сказаў, безработную расу, а праўдзівей кажучы нават ня расу, а балахон, дык тут няма ніякага эфэкту. Аўтар відаць вельмі захапіўся «любовными похождениями“ гэрояў і, на мой погляд, рана і даволі лёгка разьвітаўся з мадоннай, з шарлатанствам гэрояў. Вось чаму і ксёндз і пан Абуховіч, ня гледзячы на іх дрэнныя праступныя ўчынкі, застаюцца для чытача вясёлымі, сымпатычнымі людзьмі.

Ёсьць надзвычайна ўдалыя сцэнкі, калі глядач ня можа не засьмяяцца і часта, як кажуць, кладзецца публіка ад смеху. Нам трэба камэдыя, трэба пасьмяяцца і трэба сказаць, што Галубок, як аўтар і як артысты, умее даць гэта. Гэты жанр у нашай літаратуры вельмі бедны і на творчасьць Галубка неабходна зьвярнуць большую ўвагу. Артысты, бязумоўна, добра выконваюць ролі Дыяны, Хацкеля, Абуховіча і інш. Некалькі слоў аб публіцы „Совторга“.

На масавых вечарох гэтага клюбу мне давялося быць разоў чатыры і кожны раз там на працягу вечара ў розных кутках залі падымаюцца страшэнныя гармідары.

Ваююць за месцы. Бегаюць з чырвонымі павязкамі на рукавох нейкія клюбныя начальнікі, часам нават завуць міліцыянэра, але патушаць выбух у адным месцы, як загараецца ў другім. Ёсьць «грамадзяне», якія ня хочуць лічыцца са сваімі суседзямі. Падабаецца, прымерна, сьпявак барытон, дык «грамадзяне» аж на сьцэну лезуць ад «васторга», а калі непадабаецца, скажам сапрана сьпявачкі, дык яны таксама на сьцэну лезуць—ад «негодования».

Ніякія просьбы тых, хто хоча паслухаць, адпачыць, не памагаюць. І саюзу савгандслужачых трэба зьвярнуць увагу на гэтае зьявішча: можа, некаторых «грамадзян» з Нямігі ня варта пускаць у клюб і крыху падцягнуць, можа, сваіх членаў, культурна падцягнуць.

Васс.

У Савеце Народных Камісараў.

(Пасяджэньне за 16-га красавіка г. г.).

На гэтым пасяджэньні разам з іншымі былі разгледжаны наступныя пытаньні.

ПРА АБАВЯЗАК ДЗЯРЖАЎНЫХ, КААПЭРАЦЫЙНЫХ, ГРАМАДЗКІХ І ПРЫВАТНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ І ЎСТАНОЎ ВЫПІСВАЦЬ БЮЛЕТЭНЬ СНК БССР.

З мэтаю забесьпячэньня кантролю за выкананьнем усіх законаў аб працы і сацыяльным страхаваньні і належнага азнаямленьня працоўных з гэтымі законамі СНК пастанавіў абавязаць усе дзяржаўныя, каапэрацыйныя, грамадзкія і прыватныя прадпрыемствы, установы і гаспадаркі з лікам рабочых і служачых ня менш 10—выпісваць «Бюлетэнь Савету Народных Камісараў БССР». Усе наркаматы і прыроўненыя да іх установы абавязаны зьмяшчаць у «Бюлетэні» ўсе выдаваемыя імі пастановы, загады і інструкцыі па пытаньнях працы і сацыяльнага страхаваньня. Вінаватыя ў парушэньні гэтай пастановы будуць карацца ў адміністрацыйным або крымінальным парадку.

АБ НАДАНЬНІ ГОДНАСЬЦІ ЗАСЛУЖОНАГА АРТЫСТА ТАВ. МІРОВІЧУ.

Біручы пад увагу асабліва каштоўную дзейнасьць як рэжысэра-драматурга 1-га Беларускага Дзяржаўнага Тэатру тав. Міровіча А. А., СНК пастанавіў надаць яму годнасьць заслужонага артыста.

ДЗЕ АДБУДУЦЦА ТЫРАЖЫ ПАЗЫКІ ЎЗМАЦНЕНЬНЯ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ.

СНК згадзіўся з прапановай НК Фінансаў аб тым, каб тыражы пазыкі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі адбыліся: адзін у Бабруйскай акрузе і другі—у Мазырскай.

Як пошта абслугоўвае нацыянальныя меншасьці.

Гэтымі днямі акруговая нацкамісія заслухала даклад загадчыка Менскай паштова-тэлеграфнай канторы тав. Тачко аб забесьпячэньні канторы працаўнікамі, якія могуць абслугоўваць нацменшасьці.

Акруговая нацкамісія прызнала, што паштова-тэлеграфная к-ра слаба забясьпечана працаўнікамі польскай нацменшасьці (на 449 працаўнікоў канторы палякаў толькі 5).

Камісія запрапанавала загадчыку канторы павысіць кваліфікацыю служачых з нацменшасьцяў і папоўніць імі паштова-тэлеграфныя канторы ў раёнах.

Камісія даручыла сачыць за тым, каб беларусы, якія ведаюць іншыя мовы, абслугоўвалі адпаведныя нацменшасьці на іх роднай мове.

Склад менскіх лістаносцаў даручана папоўніць яўрэямі.

НА ВЫСТАЎЦЫ КРАЯЗНАЎЧЫХ ЗАРЫСОВАК.

У Беларускім Дзяржаўным Музэі гэтымі днямі адчынілася ўсебеларуская выстаўка краязнаўчых фатаграфій і зарысовак. На выстаўку надаслана з розных куткоў БССР каля 3000 экспанатаў, але з прычыны цеснаты выстаўлена толькі палавіна гэтых экспанатаў.

Экспанаты зьмешчаны ў аддзелах: этнаграфічным, архітэктурным, беларускіх тканін, краявідаў, вопратак, быту, працы рэвалюцыйнага руху, нацменшасьцяў і інш. Моцнае ўражаньне робяць зарысоўкі краявідаў мастака Пархаменкі. Ёсьць нязвычайна прыгожыя мясьціны, якія вабяць вока сваім натуральным прыгоствам. Тут мы можам убачыць стромкія, зарослыя зелянінай, абрывы ракі, з характэрным беларускім пэйзажам, і ўсім знаёмыя беларускія вёскі, сярод гушчару бэзу і груш; тут жа можна ўбачыць нязвычайна мастацка перададзеныя і захвачаныя на фатаграфічную пласьцінку ці рукою мастака розныя моманты з жыцьця нашага беларускага насельніцтва: працу, розныя гульні, звычаі (вясельле ў беларускай вёсцы, абразаньне ў яўрэйскай сям'і, вопраткі і адзеньне ва ўсіх тыповых раёнах БССР). Этнаграфічны аддзел прыцягне ўвагу і аматара-этнографа і сталага спэцыяліста ў гэтай галіне.

Сярод фатаграфій асабліва выдатныя т. Сэрбава.

Даволі багата прадстаўлен аддзел зарысовак беларускага ткацтва. Тут сабраны вельмі прыгожыя і ўдалыя ўзоры нашага народнага ткацтва.

Гледзячы на іх, проста робіцца дзіўным, чаму да гэтага часу ў нас нічога ня зроблена, каб гэтыя гарманічныя ўзоры перанесьці ў прамысловае ткацтва, ці хоць бы ў саматужныя майстэрні.

У аддзеле „рэвалюцыйны рух“ можна ўбачыць фатаграфіі маленькіх хатак, разбураных трысьценаў, куды ў часы рэакцыі зьбіраліся падпольныя рэвалюцыйныя арганізацыі, як паступова, крок за крокам, расьлі і мацнелі сілы і воля рэвалюцыйнага народу, які скінуў, урэшце, дзікае самаўладзтва.

Наогул, выстаўка вельмі цікавая.

Яна і практычна пераконвае кожнага ў неабходнасьці вывучэньня краю, знаёмячы яго са ўсімі галінамі гаспадаркі і быту, са ўсім жыцьцём нашай краіны.

К. І.

КВІТНЕЮЧЫЯ НІВЫ.

Задуб'е—бедная, раскіданая па полю, няпрыветлівая вёска. І не таму бедная, што ня мае выгад для разгарненьня. Наадварот, задубская зямля—адна з лепшых на Беларусі, сенажаці таксама не падгадзяць, ды і пашы для жывёлы ўдосталь.

Беднасьць Задуб'я была ў цемнаце, няпісьменнасьці, у вялізарнай адлегласьці ад культурных асяродкаў: да Магілева больш 100 верст; у Рогачоў —45; Карма і тая адцягнулася вёрст за 15 з гакам. Большая частка насельніцтва ня мае ўяўленьня аб чыгунцы, аб цягніку, што «бяжыць без каня і так хутка», аб вуліцах і камяніцах гораду, асьветленых пажарышчам электрыкі, аб вялізарных дамох, тэатрах, кіно, аб тэлефоне, радыё...

Таму і вуліца вёскі такая няпрыгожая, крывая, брудная, закіданая розным ламаччом, уся на ямах, таму і будынак пакрыўлены, пагніўшы, з пазадзіранымі ветрам саламянымі стрэхамі. А ў хаце нават самага багатага задубскага гаспадара яшчэ няма добрага стала, а проста шэрыя негабляваныя дошкі, прыбітыя да абчэсаных тапаром бланак і падпёртыя чатырма слупкамі; няма ложкаў, а пасьцельнае лахманьнё—радняныя сяньнікі, дзяругі і падушкі са зрэбнымі наўлечкамі—звалена на забруджаныя плашчакі полу, пад якім выкапана глыбокая яма для бульбы...

Калісьці ў вабытым Задуб'і было некалькі двароў такіх беднякоў, у якіх хлеба са свайго поля хапала толькі на 7-8 тыдняў. Пажнуць, змалоцяць, зьмелюць, тры разы сьпякуць—вось і ўвесь прыбытак. А каб не паміраць з голаду, каб мець у сьцюдзёныя зімовыя дні скарынку хлеба і бульбіну з квасам, прыходзілася мужчынам ісьці ў плытагоны і раньняй вясной па бурных хвалях Сожу плысьці з ярусамі бярвеньня далёка-далёка на поўдзень.

Так было раней.

Калі паны паўцякалі да «панства варшаўскага» і гаспадаром іх вялізарнай плошчы зямлі стаў той батрак і бедны селянін, што ўсё жыцьцё сваё працаваў не на сябе, задубскія беднякі-плытагоны пачалі хадайнічаць аб водпуску ім панскай зямлі, што была тут-жа каля Задуб'я і некалькі год падрад пуставала.

Саветы адпусьцілі зямлю. Дзевяць беднякоў кінулі свае батрацкія вучасткі на вёсцы і наперакор поглядам большай часткі вяскоўцаў: «хутка прыедуць з Варшавы паны, што тады рабіць будзеце?»—вышлі на пасёлак, імя якому далі «Ільліч».

Цяпер з гэтага невялічкага пасёлку заселенага стопроцантнай беднатою, яркімі праменьнямі ліецца па ўсім сельсавеце вялікае сьвятло сёньнешняга новага дню. Тут і старыя і малыя лічуць сябе камсамольцамі. Уся моладзь камсамольскага ўзросту — у ячэйцы. Усе бацькі—у вялікай згодзе з дзяцьмі падтрымліваюць кожнае мерапрыемства ячэйкі.

* * *

...Гэта было ў 1925 годзе. Яшчэ ў часткі камсамольцаў былі настроі быць „начальнікам“, „узброенным чалавекам“, „дыктатарам“. І таму, калі Кузьма Купрэеў, „аграном-самародак“, як яго празвалі сяляне, зрабіў на агульным сходзе ячэйкі даклад, які ў пратаколе запісан: „Тое што павінен зрабіць кожны камсамолец у сваёй гаспадарцы“ дык усе прысутныя спачатку нэрвова слухалі, а потым упарта не згаджаліся:

— А куды-ж мы дзенем свае рэвалюцыйныя традыцыі і што з нас выйдзе, калі пачнем капацца ў бедных бацькаўскіх гаспадарках?

Адны сьмяяліся з прапаноў Купрэева, другія ўпікалі яго ў кулацкіх замашках, а трэція зразумелі важнасьць высунутых пытаньняў і як мага іх падтрымлівалі. Нязначнай большасьцю камсамольцаў была прынята рэзалюцыя: камсамольцы ў абавязковым парадку павінны сеяць ачышчаным і адсартаваным насеньнем. Сваё дрэннае засьмечанае насеньне,—абмяняць у савхозе на гатунковае. Бюро ячэйкі павінна аб гэтым дагаварыцца з партыйнай ячэйкай савхозу. Карняплоды, канюшына, лён—расьліны, якіх у вёсцы няма. Давайце першымі засяваць іх у сваіх гаспадарках.

Купрэеў Міхаль, бацька сэкратара камсамольскай ячэйкі, ніколі ня сеяў канюшыны, ня меў аб ёй ніякага ўяўленьня. І толькі пасьля памянёнай „нерэвалюцыйнай“ пастановы Міхаль і яшчэ сем гаспадароў пасёлку паехалі ў Карму, купілі па фунты тры канюшыны, прапыталі там, як, дзе і калі яе лепш сеяць.

У адзін вясеньні прыгожы дзень, калі ўсё быццам замерла ад спакою і вецер салодка драмаў у цяньку дрэў, мужчыны хадзілі па пасеву ячменю, няпрывычна бралі з кацялкоў у тры пальцы зярняткі-макавінкі і няўпэўнена кідалі іх на загончыкі.

На другі год гаспадары пасёлку „Ільліч“ накасілі па сто пудоў канюшыны, а з маленькага кавалачку, пакінутага на насеньне, намалацілі па тры пуды жоўценькіх прыгожых зярнятак. Пакінуўшы сабе патрэбную колькасьць для сяўбы ў будучым годзе, рэшту прадалі. Многія выручылі па 30-40 рублёў.

Першы блін ня вышаў комам!

Бачучы такі рэальны вынік, ячэйка пачала практыкаваць пастаноўку дакладаў аб палепшаньні камсамольцамі гаспадарак перад кожным сэзонам палявой працы. Напрыклад, вясною—аб правільнай сяўбе, улетку—аб даглядзе пасеваў, увосень—аб уцяпленьні хлявоў, правільным кармленьні жывёлы, ворыве на зіму і г. д. На другі год 7 камсамольскіх гаспадарак занялі невялічкія кавалачкі лепшай зямлі на полі пад кармавыя буракі. Гэта навіна для задубцаў урадзіла вельмі добра. З маленькіх кавалачкаў накапалі пудоў па 60 вялікіх чырвоных і жоўтых буракоў.

Прышла вясна. Амаль што ва ўсіх скупа на харч. Калі камсамольцы «карняплодаўцы“ дасталі з капцоў буракі, а іх каровы заметна пачалі прыбаўляць малака, задубцы зараз-жа сабраліся ў ячэйку, склалі сьпіс на патрэбу ў насеньні карняплодаў і паслалі двух хлапцоў - камсамольцаў у Магілеў за пакупкамі.

Прывезенае насеньне падзялілі ў той-жа дзень. Прачуўшы з суседніх вёсак, сяляне цэлымі дзесяткамі прыходзілі ў ячэйку.—Цэлыя атакі былі,—радасна сьмяюцца камсамольцы.

Праз пастаноўку і ўсебаковае абгаварэньне пытаньняў на тэму ўзьняцьця сельскай гаспадаркі Задубскага сельсавету, выходзячы з палітыкі партыі і савецкай улады, у ячэйцы зьявілася думка: што-б такое зрабіць, каб навочна паказаць масам моладзі і сялянству сваё ўменьне працаваць не на словах, а на справе, каб практычна дапамагчы задубцам вылезьці з векавой беднасьці і цемнаты.

Думалі і старыя і малыя. Часам цэлыя ночы спрачаліся. Нядасыпалі. Большасьць супынілася на арганізацыі цагляна-чарапічнага таварыства.

Гэта было выклікана разбуранасьцю будоўлі ў Задуб'і, жаданьнем забясьпечыць сябе ад чырвонага пеўня, жыць пановаму.

Самыя пэўныя і надзейныя ўраджаі дае ў Задуб'і бульба: трэба адшукаць ёй месца шырокага збыту.

Бюро ячэйкі абгаварыла «бульбянное» пытаньне і парашыла ўзяцца за арганізацыю патачна-крахмальнае арцелі. Усе згадзіліся.

Пачалі хлопцы прапытваць у гаспадарнікаў, перапісвацца з Белсельтрэстаўскімі ўстановамі. Апошняе ўзьвяло ячэйку на правільны і пэўны шлях.

Купрэеў Цімох, стары задубскі камуніст-падпольшчык, арганізатар чырвона-гвардзейскага палка, загадчык савхозу Шрэвічы (Бабруйская акруга), дзе ёсьць патачна-крахмальны завод, на камсамольскае запытаньне прыслаў такі адказ:

«Вы задумалі арганізавацца ў калектыў. Справа добрая. Але адразу гэта вам можа ня ўдацца. Лепш за ўсё я раіў-бы вам арганізаваць сельска-гаспадарчае таварыства і для пачатку працы ўзяць толькі Стараградзкі млын. Потым можна будзе арганізаваць машыннае таварыства, ці, як вы кажаце, машынную сэкцыю.

На другі год трэба ўзяцца за былыя панскія сады і абавязкова арганізаваць справу перапрацоўкі малака, бо жывёлагадоўля зьўляецца ў нас першай і галоўнай умовай паляпшэньня сельскай гаспадаркі».

Таксама гэты партыец паведаміў ячэйцы і аб тым, што на патаку і крахмал няма зараз збыту.

Вялікі таварыскі і практычны ліст Цімоха Купрэева зьявіўся для Задубскай ячэйкі неадменнай дырэктывай. Адразу запісалася ў таварыства 30 чалавек. У часе афармленьня больш заможныя адпалі і засталося 16 чалавек беднякоў. Сельска-гаспадарчае таварыства назвалі імем тав. Чарвякова.

Задубскі селянін ніколі ня меў грошы, бо ня было збыту для яго сельска-гаспадарчых прадуктаў. Гаспадары проста скардзіліся:—скалатні ўсю вёску і пасёлкі і наўрад ці знойдзеш у каго ламаную капейку.

Наблізіць для задубцаў рынак збыту на іх сельска-гаспадарчыя прадукты, а разам з гэтым зрабіць сялянскую гаспадарку больш інтэнсыўнай, больш прыбытковай,—гэта ўсё паставіла перад ячэйкай і перад сельска-гаспадарчым таварыствам пытаньне арганізацыі малочнай гаспадаркі.

— Будзе створана малочная гаспадарка пры таварыстве,—гадае ячэйка,—адчыніцца для сялян збыт лішняга малака. А гэта штурхане сялян да палепшаньня рагатай жывёлы. Палепшаньне жывёлы ў сваю чаргу выкліча зацікаўленасьць у атрыманьні добраякаснага корму. Такім кормам зьяўляюцца карняплоды і травасеяньне. А гэта ўсё разам узятае зьявіцца падставай для павялічэньня інтэнсіфікацыі сялянскіх гаспадарак Задубскага сельсавету.

Калі зараз заходзіць гутарка аб таварыстве, камсамольская ячэйка, з вялікай упэўненасьцю ў правільнасьці гэтага, з гонарам даводзіць: сельска-гаспадарчае таварыства — гэта наша дзіцё, гэта сьведка нашай практычнай работы.

Чуючы гэтыя хвальбы, сяляне-беднякі, сябры таварыства, ня могуць змаўчаць: і колькі ячэйка пастаралася, колькі лапцей стоптана, пакуль яго адчынілі?!

Зараз у таварыстве 6 камсамольскіх сем'яў, ці 12 камсамольцаў. Гэта —40 процантаў усёй ячэйкі.

У Задубскім сельсавеце ёсьць і яшчэ адно сельска-гаспадарчае таварыства —гэта кулацкі „Прагрэс“. Яго склалі былыя жандары Шаранговіч і Сёмачкін, вядомы кулак Карнеенка, „цёмныя дзяльцы“ Сёмачкін і Міронаў і багаты спэкулянт Малкаў.

Пай пры ўступленьні ў „Прагрэс“ —100 рублёў. Гэта для таго, каб „бедната не пралазіла“.

Атрымала гэта таварыства ў крэдыт 1000 рублёў: быццам-бы для ўтварэньня пітомніку. Тыдзень пап'янствалі—і крэдыту далі рады.

Сёмачкін падрабіў дакумант і атрымаў ад Сырскага камбінату 400 рублёў у лік заказу на бульбу, якой «Прагрэс» ніколі ня сеяў і сеяць ня зьбіраўся. Потым сам зьбег у Сібір.

А як прыдзецца перабіраць старшынёю таварыства (у іх праўленьня няма)—зьбіраюцца сябры «Прагрэсу», валяць на падлогу ранейшага старшыню, адбіраюць у яго пячатку і ўручаюць яе новаму старшыні. «Прагрэс“ трымае ў арэндзе сад плошчаю ў 15 дзесяцін. Прыбытак ад яго ў год 5 тысяч рублёў. Гэта вялізарная сума дзеліцца і прапіваецца сябрамі.

Раней «прагрэсаўцы» сьмяяліся з таварыства імя Чарвякова, абкрадалі яго, падрывалі аўтарытэт. Але нічога. Бедната аказалася значна мацнейшай, чым гэта жадалі заможнікі.

...У Задуб'і ёсьць некалькі досыць каштоўных сельска-гаспадарчых машын. На Магілеўскім акруговым конкурсе вясковых ячэек задубскія камсамольцы атрымалі малатарню з конным прыводам. На сельска-гаспадарчай выстаўцы ў дзень ураджаю тры камсамольскія гаспадаркі калектыўна атрымалі спружынавую барану і парны плуг. Яшчэ раней задубскія пасёлкі за пераход на шматпольле і ўвядзеньне правільнага севазвароту атрымалі радавую сеялку. Таксама за кошт саміх сялян была зроблена добрая арфа.

У дзень сьвяткаваньня 10-й гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі камсамольцы сабралі ўсе гэтыя машыны ў адну кучу і арганізавалі машыннае таварыства.

Гэтай вясной пасёлак „Ільліч“ будзе праводзіць калектыўнае ворыва ўсёй зямлі.

ЗЬМ. ПАВАРОТНЫ.

Посьпехі паявой кампаніі ў вясковай кааперацыі.

(З пасяджэньня сэсіі савету Белкаапсаюзу).

ЗА ПЕРШАЕ ПАЎГОДЗЬДЗЕ 1927-28 Г. САБРАНА 1.207.763 РУБ. ПАЯВОГА КАПІТАЛУ.—ВЫКАНАНА 111,5 ПРОЦ. ГАДАВОГА ЗАДАНЬНЯ.—КААПЭРАВАНА 100.454 ЧАЛ.—СЯРЭДНІ АПЛАЧАНЫ ПАЙ ДАСЯГНУЎ 4 РУБ. 68 КАП.

З дакладу аб выніках паявой кампаніі ў вясковай спажывецкай кааперацыі відаць, што сельская сетка спажывецкай кааперацыі ў другім квартале бягучага гаспадарчага году мае досыць значныя дасягненьні ў галіне збору паявога капіталу. Так, за гэты час сабрана 972780 руб., што складае 188,8 проц. квартальнага заданьня.

Разам з тым спажывецкая кааперацыя за студзень-сакавік каапэравала 40934 чалавекі.

За ўсё-ж паўгодзьдзе сабрана паявых капіталаў 1.207.763 руб., ці выканана 111,5 проц. гадавога капітальнага заданьня. Кааперавана за гэты час вясковай спажывецкай кааперацыяй 100454 гаспадаркі, што складае 110,4 проц. гадавога заданьня, а сярэдні аплачаны пай дасягнуў 4 руб. 68 кап., ці выканана 110,2 проц. гадавога пляну.

[illegible]

СУД.

Рабунак з забойствам.

[illegible]

Пражываючы ў Бабруйску, ён пазнаёміўся з беспрацоўным Якушкіным. Апошні яшчэ меў крыху грошай, добрую вопратку, хромавыя боты і дакументы сумленнага чалавека. Усім гэтым задумаў заўладаць рацыдывіст Шульман.

Якушкін запрапанаваў Шульману пайсьці разам пашукаць работы ў Асіпавічах. Той згадзіўся Якушкін пачаставаў свайго сатаварыша па беспрацоўі Шульмана выпіўкай і закускай. Па дароге ў Асіпавічы—ішлі пехатою зьмёрзьлі і застанавіліся адпачыць у лесе каля кастра. Абставіны для злой справы былі спрыяючыя, і Шульман гэтага моманту ня ўпусьціў: трахнуў па галаве Якушкіна, аглушыў яго, а потым—рукамі за горла і трымаў да тых пор, пакуль не задушыў. Пасьля садраў з пакойніка боты і вопратку, а труп захаваў у яме, пакрыўшы лісьцём. Баючыся, з аднаго боку, кары, калі справа адкрыецца, а з другога, пакладаючы надзею на амністыю, Шульман сам заявіў аб сваім злачынстве.

Бабруйскі Акруговы Суд прыгаварыў Шульмана-Радзіна, як злоснага рэцыдывіста і сацыяльна небясьпечнага злачынца, да вышэйшай меры сацыяльнай абароны—на расстрэл, але на аснове амністыі растрэл замяніў дзесяцьцю гадамі зьняволеньня з суровым адмежаваньнем у правох на 5 год.

[illegible]

Шуляк.

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

Праўда крыўду пераважыла.

У грамадз. вёскі Шчарбіны, Заслаўскага раёну, Антося Маркевіча было пакрадзена жыта. Калі Маркевіч западозрыў у пакражы жыта Уладзімера Сянькевіча і Сьцяпана Матусэвіча, апошнія, з мэтай помсты падалі на Антося Маркевіча ў пагранатрад заяву, што ён кантрабандыст, шпіён і трымае зброю, але заява гэта аказалася паклёпам.

Нарсуд прыгаварыў Уладзімера Сянькевіча і Сьцяпана Матусэвіча па два гады зьняволеньня кожнага.

Услужлівы самагоншчык.

Грамадз. вёскі Вялікі-Лес, Сьмілаўскага раёну, Адам Бакуновіч, выгнаўшы 5 бутэлек самагонкі, прынёс яе ў савхоз Сьмілавічы з мэтай прадаць рабочым, але апошнія замест купілі самагону, накіравалі Бакуновіча ў міліцыю.

Нарсуд 10 вучастку, Менскай акругі, прыгаварыў Адама Бакуновіча на сем месяцаў зьняволеньня.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ.

СТАДЫЁН МЕНСКУ БУДЗЕ ПАБУДОВАН СЁЛЕТА.

На пасяджэньні прэзыдыуму Менскага АВК быў зроблен даклад акруговага савету фізкультуры аб зробленай працы.

Прэзыдыум прызнаў працу акруговага савету здавальняючай і ў далейшым прапануе зьвярнуць увагу на ваенізацыю фізкультуры.

Для ажыцьцяўленьня ваенізацыі інструктароў прэзыдыум даручыў акруговаму савету арганізаваць спэцыяльныя курсы. Побач з гэтым, не павінна паслабляцца масавая фізкультурная праца і прасоўваньне фізкультуры ў вёску.

Акруговаму савету фізкультуры даручана прыступіць да пабудовы цэнтральнага фізкультурнага стадыёну ў Менску.

Стадыён павінен будавацца з такім разьлікам, каб сёлета на ім можна было пачаць заняткі.

Пры правядзеньні новага будаўніцтва клюбаў, дамоў і інш. абавязкова будавацб пры іх пляцоўкі і спэцыяльныя фізкультурныя памяшканьні.

ТУРЫЗМ У БАБРУЙШЧЫНЕ

Пры Бабруйскім акр. бюро ЛКСМБ утворана акруговае бюро турызму, мэта якога пашырыць справу турызму сярод рабочай моладзі.

У пляне працы намечана цэлы шэраг масавых вылазак і экскурсій за горад, экскурсія ў Ленінград, падарожжа на чаўнох па рацэ і вэлёсыпэдныя прабегі за межы Беларусі.

Ужо арганізаваны таксама гурткі турызму ў Жлобіне, Сьвіслачы і Глуску, якія падрыхтоўваюцца да працы ўлетку.

Пра карысьць, якую атрымае наша моладзь ад турызму, многа гаварыць ня прыходзіцца: падарожжа дасьць новыя ўражаньні, а вялікія пераходы загартуюць фізычна моладзь.

ХРОНІКА.

Перад будаўнічым сэзонам.

ЗАЦЬВЕРДЖАНА 120 БУДАЎНІЧЫХ ПРАЭКТАЎ.

Тэхнічная нарада пры Прамыслова-Эканамічнай Управе ВСНГ дагэтуль разгледзіла і зацьвердзіла 120 праэктаў на розныя пабудовы па БССР. Усяго ж паступіла на зацьверджаньне 150 праэктаў. Рэшта праэктаў будзе зацьвярджацца гэтымі днямі.

ЛАЗЬНІ ДЛЯ РАБОЧЫХ.

Для рабочых прадпрыёмстваў Белдзяржсьпірту сёлета будуць пабудаваны ў розных мясцох БССР чатыры новыя лазьні. На гэта будаўніцтва ўжо адпушчаны патрэбныя сродкі і загатоўлены будаўнічыя матар'ялы.

ШТО ПАБУДУЕ СЁЛЕТА ВСНГ.

Па лініі ВСНГ БССР сёлета будзе пабудавана: 3 электр станцыі—у Барысаве, на Асінстроі і ў Добрушы, 2 фабрыкі гатовага адзеньня ў Менску і ў Віцебску, завод с.-гасп. машын у Гомелі, крахмальны завод у м. Талочыне і маслабойны—у Віцебску. Апроч таго, будзе пабудавана 15 дамоў пад рабочыя кватэры ў розных пунктах БССР.

БЕЛЖЫЛСАЮЗ ПАБУДУЕ 300 НОВЫХ КВАТЭР.

Белжылсаюз у сэзон сёлетняга году мае пабудаваць 55 дамоў на 300 кватэр для рабочых; 47 дамоў у гэтым ліку будзе дабудавана, а рэшта дамоў—новае будаўніцтва.

Праверка ведаў беларускай мовы.

Акруговая нацкамісія пастанавіла ў месячны тэрмін праверыць веды беларускай мовы ў наступных установах: акрза, акрфа, інспэкцыі мясцовай гаспадаркі, аддзеле камунальнай гаспадаркі, у трэстах АВК, у акруговых аддзяленьнях Белкаапсаюсу, Белсельсаюзу, Белсельбанку і ў МЦРК.

20.000 р. на дапамогу палітвязьням капіталіст. турмаў.

Гэтымі днямі ЦК МОПР'у БССР пераслаў 20000 руб. на дапамогу палітвязьням капіталістычных турмаў. Грошы сабраны ў часе зімовай кампаніі дапамогі палітвязьням сярод працоўных мас БССР.

105.000 руб. на крэдытаваньне беднаты.

Праўленьне Белсельбанку адпусьціла акругам 105.000 руб. на крэдытаваньне сялянскай беднаты. З гэтай сумы пераведзена Магілеву—23.000 руб., Менску і Бабруйску—па 15.000 руб., Віцебску—12.000 руб., а ўсім іншым акругам—па 10.000 руб.

Крыдыты на мэліарацыйныя работы.

Белсельбанк разьмеркаваў па акругах 100.000 руб. доўгатэрміновага крэдыту спэцыяльна на фінансаваньне мэліарацыйных работ. З агульнай сумы адпушчана Меншчыне 20 000 руб., Бабруйшчыне і Гомельшчыне па 15.000 руб., рэшта—іншым акругам.

Будаўніцтва новых крам па рабочай каапэрацыі БССР.

На будаўніцтва новых крам па рабочай каапэрацыі БССР атрымана з страхавога фонду Усекабанку 40000 руб. Белрабсэкцыя разьмеркавала гэту суму паміж цэрабкопамі наступным чынам: Аршанскаму ЦРК—6000 руб., Полацкаму—5000 руб., Віцебскаму—7000 руб., Бабруйскаму—5000 руб., Магілеўскаму—6000 руб., Барысаўскаму—6000 руб. і Мазырскаму—5000 р. Крамы будуць пабудаваны ў працягу бягучага будаўнічага сэзону.

Назначэньне пэрсанальных пэнсій.

Міжведамсьцьвенная камісія па назначэньні пэрсанальных пэнсій пры Нар. Кам. Сацыяльнай Забясьпекі БССР назначыла за баявыя заслугі пэрсанальную пэнсію ў суме 30 руб. у месяц радавому байцу б. рабочаму-мэталісту Міру Фэрдынанду. Таксама назначана пэрсанальная пэнсія ў суме 40 руб. у месяц быўш. паліткатаржаніну і партызану сібірскіх чырвоных атрадаў т. Путэршніту Міхаілу.

Выстаўка краязнаўчых фатаграфій і зарысовак у БДМ.

З 15 красавіка пры Беларускім Дзяржаўным Музэі адчынілася выстаўка краязнаўчых фатаграфій і зарысовак. У сувязі з гэтым, на час выстаўкі, плата за ўход у Музэй будзе з вучняў і чырвонаармейцаў 10 кап. і з іншых—15 капеек.

Рост укладчыкаў у касах ашчаднасьці.

На 1-га сакавіка па БССР налічвалася 77676 укладчыкаў з агульнай сумай укладу 4524700 руб. На 1-га красавіка колькасьць укладчыкаў узрасла да 79639, з якіх 53891 у гарадох і 25748 у сельскіх мясцовасьцях. Агульная сума ўкладаў на гэты тэрмін складае 4585600 руб.

КУРСЫ ДЛЯ ПАДРЫХТОЎКІ ПРАЦАЎНІЦ ДЗІЦЯЧЫХ ПЛЯЦОВАК.

Пры пэдгабінэце з 16 красавіка адчынены курсы па падрыхтоўцы працаўніц для дзіцячых пляцовак.

На курсы прынята 50 чалавек.

НОВЫЯ ІЛЬГОТЫ КАЛХОЗАМ.

Белсельбанк сумесна з Белсельсаюзам унесьлі на зацьверджаньне ў Эканомнараду праэкт аб устанаўленьні больш вялікага тэрміну для крэдытаваньня калхозаў на пабудову будынкаў. Праэкт прадугледжвае таксама і зьніжэньне проценту на гэтыя пазыкі.

АБ РАЗЬМЕРКАВАНЬНІ АКЦЫЙНЫХ ТАВАРЫСТВАЎ.

Эканамічная Нарада пастанавіла лічыць дзяржаўнымі акцыйнымі таварыствы «Белпайгандаль» і «Белшчаціну», якія павінны знаходзіцца ў загадваньні ВСНГ БССР.

Іншыя акцыйныя т-вы, а іменна: Белмясгандаль», «Домстрой», Белкамунбанк, Белсельбанк, Гомельскі Раббанк і акруговыя т-вы с.-г. крэдыту лічацца зьмешанымі т-вамі.

У Народным Камісарыяце РСІ.

Аб разьмеркаваньні дэмабілізаванага начскладу на работу.

На апошнім пасяджэньні калегія НК РСІ разглядала пытаньне аб невыкананьні дырэктыў ураду аб пасылцы дэмабілізаванага начскладу на работу. Калегія адзначыла, што гэта дырэктыва ня выканана.

НК Працы запрапанавана ў 2-хтыднёвы тэрмін разьмеркаваць на работу дэмабілізаваны начсклад і прыцягнуць да адказнасьці асоб, якія адмаўляліся прымаць на работу дэмаб. начсклад.

Палепшаньне працоўнай дысцыпліны.

Калегія НК РСІ абмеркавала вынікі абсьледваньня працоўнай дысцыпліны, з якіх відаць, што ва ўсіх установах супрацоўнікі позьняцца на працу. Напрыклад, па цэнтральных установах спазьненьне было на 38 проц., а ў акруговых установах—Менск—51 проц., Гомель—14 проц. і Бабруйск—40 проц. Самае большае спазьненьне заўважана ў кіраўн. Менскіх працкалектыў і Гомельскай акруговай страхкасе (80-94 проц.). Калегія НК РСІ запрапанавала ўсім установам дабіцца сваячасовай яўкі на работу ўсіх супрацоўнікаў.

Сродкі на дадатковае крэдытаваньне беднаты.

Праўленьне Белсельбанку дадаткова разьмеркавала па акругах 105000 руб. з фонду беднаты спэцыяльна на крэдытаваньне бядняцкіх гаспадарак. Большасьць гэтых крэдытаў пойдзе на крэдытаваньне да вясеньняй пасяўной кампаніі.

10 новых сыраварна-масларобных заводаў.

У хуткім часе ў савецкіх гаспадарках Белсельтрэсту пачнуць функцыянаваць 10 новых сыраварна-масларобных заводаў.

Пабудова гэтых заводаў каштавала каля 70000 руб.

Акрамя гэтага, зараз мэханізуюцца 4 старыя заводы, якія таксама ў хуткім часе будуць пушчаны ў ход.

НОВЫЯ КНІГІ.

Вышлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кніжкі:

1. «Чырвоная Зьмена» (Лемантар) А. Федасенкі. Стар. 90, цана 35 кап. Навукова-Мэтодолёгічным Камітэтам ухвалена для 1-га году навучаньня ў школах сацыяльнага выхаваньня. Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.
2. „Червоний Шлях" № 3, за 1928 г. Стар. 159, цана 1 руб. 80 кап. Дзяржаўнага Выдавецтва Украіны.
3. „Плановое хозяйство" № 3, за 1928 г. Стар. 349, цана 2 руб. Выдавецтва Дзяржпляну СССР, Масква.

Справачны аддзел.

Катыроўка пазык.

(На 18 красавіка).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—62,5, куп 4—60,5; абл. 2 дзярж. паз.—прад. 4—97. куп. 4—95; абл. 2-й сял. паз.—куп. 5, абл. 3-й сял. паз.—прад. 5—03,5, куп. 5—01,5; абл. 10 проц. паз. 27 г.—прад. 25—22, куп. 25—12; абл. паз. 26 г.—прад. 119—75, куп. 117—75; абл. 12 проц. дзярж. паз.—прад. 104—61, куп. 104—56, абл. 5 проц. паз. індустр.—прад. 24—38,5; куп. 24—28,5.

Што слухаць па радыё.

Серада, 18 красавіка.

6—00—6—30 Гутарка доктара ад Дому Сан. Асьветы.
6—30—7—10 Беларуская радыё-газэта.
7—10—7—25 Даклад ЦП Саюзу раб. зем. лесу: „Праца сярод рабочых дробных прадпрыёмстваў у мястэчках".
7—25—7—40 Даклад старшыні Сьмілавіцкага рабачкому саюзу.
7—40—8—10 Даклад: «5-цігодзьдзе кас ашчаднасьці Беларусі».
8—10—10—00 Канцэрт.

Пятніца, 20 красавіка.

6—00—6—30 Даклад: «Задачы с.-г. каапэрацыі ў пасяўной кампаніі».
6—30—7—10 Беларуская радыё-газэта (з лат. аддзелам).
7—10—7—40 Даклад на яўрэйскай мове: „Мерапрыёмствы савецкай улады па перасяленьні працоўных яўрэяў».
7—40—8—10 Гутарка аграномаў: «Задачы вопытнай працы ў разьвіцьці с.-г. у зьвязку з пасяўной кампаніяй.
8—10—10—00 Трансьляцыя.

Апавяшчэньні.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПА СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧЫМ ПАДАТКУ.

Сёньня, 18 красавіка, адчыняецца ўсебеларуская нарада па сельска-гаспадарчым падатку, у якой прымуць удзел загадчыкі ўсіх акруговых фінансавых аддзелаў і інспэктары па сельска-гаспадарчым падатку. Нарада будзе абмяркоўваць пытаньні, зьвязаныя з сельска-гаспадарчым падаткам на 1928-29 г.

Да ведама дэлегатак.

Сёньня, 18 красавіка г. г. а 7 гадз. увечары адбудуцца заняткі наступных сэкцый:

КААПЭРАЦЫЙНАЙ—у памяшканьні МЦРК (Савецкая вул.); САЦ. ВЫХАВАНЬНЯ—у пэд. габінэце (Камуністычная вул.): АХОВЫ МАЦЯРЫНСТВА і ДЗІЦЯЦІ—памяшк акрздрава; ЮРЫДЫЧНАЙ Савецкая, 68 (Акрпракуратура); ДРУКУ—Жанаддзел АК КП(б)Б (вул. Энгельса № 28).

Заняткі ў прафэсыянальнай сэкцыі адбудуцца ў чацьвер, 19 красавіка, а 7 гадз. увечары ў малой залі клюбу К. Маркса (вул. Энгельса).

ЖАНАДДЗЕЛ АК КП(Б)Б.

Сход „Маладняка".

Сягоньня, 18 красавіка, а 7 гадз. увечары адбудзецца агульны сход Менскай філіі «Маладняка» (перанесены з пятніцы) у памяшканьні ЦБ „Маладняка (клюб К. Маркса).

Павестка дня: 1) Даклад т. Баркоўскага аб творчасьці В. Каваля; 2) Чытка і разгляд твораў сяброў філіі і 3) Арганізацыйныя справы.

Уваход дзеля жадаючых вольны.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня, 18 красавіка—два кіно-сэансы „Два паляўнічыя". Пачатак а 8 і 10 гадзіне.

— Сёньня, 18 IV, роўна а 7-й гадз. увечары—нарада культкамісій, групкомаў і МК Саюзу Працасьветы гор. Менску.

Яўка ўсіх сяброў культкамісій, а таксама адказн. сэкратароў МК—абавязкова.

— У чацьвер, 19 красавіка, роўна у 8 гадз. вечара адбудзецца чарговая лекцыя Старшыні Навукова-Мэтадалёгічнага Камітэту НКА тав. Рывеса на тэму «Меры пэдагагічнага ўплыву» (працяг папярэдніх).

ПЭДГАБІНЭТ.

Сёньня, 18 красавіка, роўна ў 7 гадз. вечара адбудзецца сход выхавацеляў і кіраўнікоў 0 груп дзіцячых садоў і школ гор. Менску.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР

аб назначэньні тав. Буніна, Льва Майрымавіча, Намесьнікам Народнага Камісара Фінансаў БССР.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР пастанаўляе:

Назначыць тав. Буніна, Льва Майрымавіча, Намесьнікам Народнага Камісара Фінансаў БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

5 красавіка 1928 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА Савету Народных Камісараў БССР

аб зьняцьці з тав. Судакова, А. С., абавязкаў памоцніка Пракурора Рэспублікі.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

Зьняць з тав. Судакова, Аляксандра Сьцяпанавіча, абавязкі памоцніка Пракурора Рэспублікі.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

6 красавіка 1928 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА Совета Народных Комиссаров БССР

пра зьмену складу Эканамічнае Нарады пры СНК БССР.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Назначыць т. Гальдштэйна, Гіршу Эзравіча, членам Эканамічнай Нарады пры СНК БССР.
2. Назначыць т. Буніна, Льва Майрымавіча, намесьнікам члена Эканамічнай Нарады пры СНК БССР т. Мікуліча, Васіля Зьмітравіча.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

6 красавіка 1928 году.
г. Менск.

ПАСТАНОВА Савету Народных Камісараў БССР

пра назначэньне т. Гальдштэйна, Г. Э., першым намесьнікам Старшыні Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК БССР.

У зьвязку з назначэньнем т. Буніна, Льва Майрымавіча, намесьнікам Народнага Камісара Фінансаў Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе назначыць т. Гальдштэйна, Гіршу Эзравіча, першым намесьнікам Старшыні Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК БССР.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **М. Мароз.**

6 красавіка 1928 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА Савету Народных Камісараў БССР

пра назначэньне т. Брэсьлера, П. Э., членам Прэзыдыуму Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК БССР.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе назначыць т. Брэсьлера, Пётра Эрнестравіча, членам Прэзыдыума Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК БССР.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **М. Мароз.**

6 красавіка 1928 г.
гор. Менск.

ПАСТАНОВА Савету Народных Камісараў БССР

аб назначэньні т. Яршова, І. В., членам Эканамічнай Нарады пры СНК БССР.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе назначыць тав. Яршова, Ільлю Веніямінавіча, членам Эканамічнай Нарады пры СНК БССР.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

26 сакавіка 1928 году.
г. Менск.

ПАСТАНОВА Савету Народных Камісараў БССР

аб складзе Савету па справах сацыяльнага страхаваньня пры Народным Камісарыяце Працы БССР.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе зацьвердзіць склад Савету па справах сацыяльнага страхаваньня пры Народным Камісарыяце Працы БССР з наступных т. т.:

Мяркулава, Яўсея Сяргеевіча (старшыня),
Сьцепанюка, Аляксандра Емельянавіча,
Ліфшыца, Давіда Уладзіміравіча,
Міленькага, Марка Ільліча,
Кроля, Лазара Сямёнавіча,
Розіна, Абрама Рыгоравіча,
Раксіна, Яўсея Львовіча,
Гарадзецкай, Ханы Мордухаўны,
Арановіча, Хаіма Лазаравіча.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **М. Мароз.**

5 сакавіка 1928 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Президиума Центрального Исполнительного Комитета БССР

о назначении тов. Бунина, Льва Майрымовича, Заместителем Народного Комиссара Финансов БССР.

Президиум Центрального Исполнительного Комитета БССР постановляет:

Назначить тов. Бунина, Льва Майрымовича, Заместителем Народного Комиссара Финансов БССР.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

5-го апреля 1928 г.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

об освобождении тов. Судакова, А. С. от обязанностей помощника Прокурора Республики.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет:

Освободить тов. Судакова, Александра Степановича, от обязанностей помощника Прокурора Республики.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

6 апреля 1928 года.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении состава Экономического Совещания при СНК БССР.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет:

1. Назначить т. Гольдштейна, Гирша Эзровича, членом Экономического Совещания при СНК БССР.
2. Назначить т. Бунина, Льва Маймовича, заместителем члена Экономического Совещания при СНК БССР т. Микулича, Василия Дмитриевича.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

6 апреля 1928 г.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

о назначении т. Гольдштейна, Г. Э., первым заместителем председателя Государственной Плановой Комиссии при СНК БССР.

В связи с назначением тов. Бунина, Льва Майримовича, заместителем Народного Комиссара Финансов Совет Народных Комиссаров БССР постановляет назначить тов. Гольдштейна, Гирша, Эзравича, первым заместителем Председателя Государственной Плановой Комиссии при СНК БССР.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

6 апреля 1928 г.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

о назначении т. Бреслера, П. Э., членом Президиума Государственной Плановой Комиссии при СНК БССР.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет назначить тов. Бреслера, Петра Эрнестровича, членом Президиума Государственной Плановой Комиссии при СНК БССР.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

6 апреля 1928 г.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

о назначении тов. Ершова, И. Б., членом Экономического Совещания при СНК БССР.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет назначить тов. Ершова, И. Бениаминовича, членом Экономического Совещания при СНК БССР.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

26 марта 1928 года.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

о составе Совета по делам социального страхования при Народном Комиссариате Труда БССР.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет утвердить состав Совета по делам социального страхования при Народном Комиссариате Труда БССР из следующих т. т.:

Меркулова, Евсея Сергеевича (председатель),
Степанюка, Александра Емельяновича,
Лифшица, Давида Владимировича,
Миленького, Марка Ильича,
Кроля, Лазаря Семеновича,
Розина, Абрама Григорьевича,
Раксина, Евсея Львовича,
Городецкой, Анны Мордуховны,
Ароновича, Хаима Лазаревича.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

5 марта 1928 г.
г. Минск.

ПАДАЕЦЦА ДА ВЕДАМА, ШТО
5-ы тыраж 10-проц. выйгрышнай пазыкі 1927 году **5-ы тыраж**
адбудзецца 20-22 красавіка 1928 году ў ГОР. БАКУ.
Вал. Аддз. НКФ БССР.

ТЭАТР-КІНО.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».	З панядзелка, 16 красавіка, **„ДОН ДЫЕГО І ПЭЛАГЕЯ".** ЗВЫШ ПРАГРАМЫ: ГАСТРОЛІ ВЯДОМАГА ВЫКАНАЎЦЫ „ЧУДЕС" ІНДЫЙСКІХ ФАКІРАЎ ІАМА.
КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".	З аўторка, 17-га красавіка, **„ЕЕ КАПРИЗ".** У 8 частках.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ»	З аўторка, 17 красавіка, **„ПОД ОБСТРЕЛОМ ЭСКАДРЫ"**

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
З панядзелка, 16 красавіка, 2 фільмы за адзін сэанс
„КАРАБЕЛЬ НА МЯЛІ", драма ў 6 част.
Рычард Талмэдж у кам.
„ПРАЗ ПОЛЫМЯ"—у 6 частк.

Валянціна Іванаўна і Васіль Язэпавіч **ВЯРШУКІ** выказваюць шчырую падзяку прыяцелям, супрацоўнікам, знаёмым і таварышам дачкі па школе, прыняўшым удзел і выказаўшым спачуваньне іх вялікаму няшчасьцю з прычыны несваячасовай сьмерці іхняй дачкі
ІРАЧКІ.

Кіраўніцтва Менскага Акруговага Аб'яднаньня Працкалектываў падае да ведама ўсіх спажыўцоў, што
З 1-ГА КРАСАВІКА Г. Г. ПАЧАЎ ФУНКЦЫЯНАВАЦЬ НАНОВА АРГАНІЗАВАНЫ
ПРАЦКАЛЕКТЫЎ ЗАВОД ПА ВЫРАБУ ЖОРНАЎ ДЛЯ МЛЫНУ, ТАЧЫЛЬНЫХ КАМЕНЬНЯЎ І МЯНТАШАК.
Завод адпускае для млыноў усе матар'ялы для налўкі каменьняў.
Адрас: Менск, вул. Розы Люксэмбург, 26. За спраўкамі зьвяртацца ў Кіраўніцтва, Рэвалюцыйная, 8, тэл. № № 747, 677 і 1208.

ЗГУБЛЕНА круглая пячатка з надпісам—«Мясцк. Лепельск бальніцы—усебеларускі прафсаюз Мэдсантруда Барысаўск."—якую лічыць страціўшай моц.

Горбаўскі сельсавет выклікае на 13 мая гр-ку **ЗАЙЦАВУ Лізавету Янаву**, якая знаходзіцца невядома дзе, па справе скасаваньня шлюбу з гр-нам **ЗАЙЦАВЫМ Паўлам.**

Гомельскі акруговы ЗАГС паведамляе, што гр. **КАЛАЦКІ Афрэм Ануфрыевіч**, які паходзіць з грамадзян вёскі Садовічы, Чырвона-Слабодзкага раёну, Бабруйскай акругі, і пражывае ў г. Гомелі па Гуменнай вуліцы № 1, зьмяняе імя Афрэм на імя «**УЛАДЗІМІР**».
Асобы, якія маюць перашкоды супроць імя, просяць паведаміць аб гэтым у Гомельскі акруговы ЗАГС.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Вучотна-конская карт. Барысава Т. І., выд. Крупскім РВК, кв. 460.
— Талёны на 70 руб., выд. Чэрняўскім участкам Лесбела за №№ 75672, 75671, 75660, 75659, 75642, 75656, 75651, 75618, 65569, 75249, 75360, 75344, 75236, 75327, 65654 на імя Хвясько Ф. Д., кв. 460.
—74 Беспрацоўн. кніжка Грынцвайга М. Н., выд. Менакрстрахкасай, кв. 461
— Мэтрычн. выпіс Грынцвайга Р. М., выд. Менскім Загсам, кв. 462
— Сяброўская кніжка Мазурава Е. Ф., выд. Сенінскім саюзам Савгандальслуж. Віцебскай акр., кв. 463.
— Сяброўскі білет № 3995 Магілеўцавай А. М., выд. саюзам Мэдсанпрацы кв. 464.
— Спраўкі аб працы за № 617, 1885, Коліка В. Е., выд. канторай грамадзкіх работ, кв. 465.
— Урачэбнае пасьведчаньне і мэтрычн. выпіс Каца Евеля Вульфава і Кац Басі Залманавай, кв. 466.
— Вучотна-конская карт. № 7581 Варановіка В. Г., выд. Крупскім РВК, кв. 432.
— Вучотна-конская карт. Каралёва А. Л., выд. Крупскім РВК, кв. 432.
— Вучотна-конская карт. Каралева А. Г., выд. Крупскім РВК, кв. 432.
— Каапэрац. кніжка Альпяровіча І., выд МЦРК, кв. 433.
— Конская кніжка № 8208 Патапенка А., І. гр. м. Скароднае Мазырскае акругі, кв. 437.
— Вучотна-конская карт. Санькова К. П. гр. в. Язоўкі Калодзескага с.-с., кв. 469.
— Вучотна-конская карт. Андрончыка М. гр. в. Грэбенка, кв. 470.
— Вучотна-конская карт. Мануйліка В. С. гр. в. Язоўкі Калодзескага с.-с. кв. 471.
— Вучотна-конская карт. Вергейчыка А. гр. в. Грэбенка, кв. 472.
— Вучотна-конская карт. Грыбко І., выд. Чэрвенскай вучотн. каміс., кв. № 444.
— Вучотна-конская кніжка за № 1139 Мірановіча П., выд. Чэрвенск. вайсков. сталом, кв. № 445.
— Вучотна-конская карт. Прыстаўкі А., выд. Чэрвенск. вучотн. каміс., кв. № 446.
— Паявая кніжка Бабука А. М., выд. Чэрвенск спажыв. т-вам, кв. № 447.

Галоўлітбел 302.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕ[illegible]
1-я Дзяржаўная друкарня.